

Kandidatuppsats
HT – 2004

Behovet av differentierad revisionsberättelse?

Handledare:
Christer Nilsson

Författare:
Heidi Ha
Therese Persson

FÖRORD

Vi vill inleda med ett stort tack till alla som hjälpt oss under uppsatsens gång. Ett varmt tack riktar vi till fotbollsföreningarna, Tosteberga/Nymölla IF och Malmö FF och till de respondenter som har deltagit i vår undersökning. Ett speciellt tack riktar vi till kassören Alf Seyfreid och styrelseledamoten Lars Lindgren i Tosteberga/Nymölla IF samt personalchefen Jan-Olov Kindvall i Malmö FF, för all information som de har bistått oss med. Slutligen vill vi tacka vår handledare Christer Nilsson, universitetsadjunkt i företagsekonomi vid Högskolan i Kristianstad, för uppmuntran och vägledning under uppsatsens gång.

Heidi Ha

Therese Persson

ABSTRACT

The purpose of this dissertation is to evaluate the needs of differentiate audit report. We decided to investigate none-profit making associations, because they don't have a profit making purpose.

In order to fulfil our purpose, we developed a stakeholder model which is adapted to football unions, to identify different groups of stakeholders with an interest in a football union. By using the model and the agency theory's assumptions of asymmetric information, we described the needs of information by the different groups of stakeholders. For these groups we formed hypothesis that were tested by a postal questionnaire.

We found that there is a need of differentiate audit report by the different groups of stakeholders. Another conclusion is that the stakeholders needs of differentiate audit report tends to vary, independent of the size of the none-profit making associations.

SAMMANFATTNING

Syftet med denna uppsats var att utvärdera behovet av differentierad revisionsberättelse. Vi avgränsade oss till att undersöka intressenter till två fotbollsklubbar, därför att de tillhör associationsformen ideell förening och att de inte har ett vinstsyfte. Vi valde att undersöka en stor och en liten fotbollsklubbns intressenters uppfattning om revisionsberättelsens innehåll och utformning, i syfte att jämföra deras behov av differentierad revisionsberättelse.

Utifrån intressenternas informationsbehov formulerade vi hypoteser som testades med hjälp av en postenkät. Vi skickade ut 146 enkäter och fick en svarsfrekvens på ca 70%.

I undersökningen konstaterade vi att det finns behov av differentierad revisionsberättelse hos de olika intressenterna. Vi kom även fram till att intressenternas behov av differentierad revisionsberättelse tenderar att variera, oavsett föreningens storlek. Vi fann att medlemmar i en stor ideell förening tenderar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse, eftersom de anser att den standardiserade revisionsberättelsen är obegriplig. Det visade sig att det finns indikation på att styrelseledamöter i en stor ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse. Anledningen till detta kan vara att de tycker att den standardiserade revisionsberättelsen inte är informativ. Vidare har vi kommit fram till att sponsorer till en liten ideell förening indikerar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse. Vi anser att anledningen kan vara att revisionsberättelsen i en liten ideell förening är kortfattad och innehåller inte så mycket information. Vidare visade resultatet att Skattemyndigheten har en tendens till ett likartat behov av differentierad revisionsberättelse i de båda föreningarna. Detta kan bero på att när de fastställer skatter och avgifter, utgår de ifrån lagbestämmelser och därför har föreningens storlek ingen direkt påverkan på behovet. Vi fann att bidragsgivare till en liten ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse. Anledningen kan vara att de tycker att revisionsberättelsen inte är begriplig och att den inte är informativ.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Syfte.....	9
1.3 Avgränsning.....	9
1.4 Uppsatsens disposition.....	10
2. METOD	11
2.1 Uppsatsens metod.....	11
2.2 Empirisk metod.....	12
2.3 Kapitelsammanfattning.....	13
3. IDEELL FÖRENING	14
3.1 Tosteberga/Nymölla IF och Malmö FF.....	14
3.2 Associationsformen – ideell förening.....	15
3.2.1 Årsmötet.....	16
3.2.2 Styrelsen och ordförande.....	16
3.2.3 Revisorn.....	17
3.3 Revisionsberättelsens innehåll.....	17
3.4 Skatteregler för ideella föreningar.....	19
3.5 Kapitelsammanfattning.....	21
4. VETENSKAPLIGA TEORIER	22
4.1 Agentteorin.....	22
4.2 Intressentmodellen och informationsbehovet.....	23
4.3 Kapitelsammanfattning.....	25
5. TEORI	26
5.1 Egen intressentmodell.....	26
5.1.1 Medlemmar.....	27
5.1.2 Styrelsen och ordföranden.....	28
5.1.3 Sponsorer.....	29
5.1.4 Skattemyndigheten.....	30
5.1.5 Bidragsgivare.....	31
5.2 Kapitelsammanfattning.....	33
6. EMPIRI	34
6.1 Undersökningens metod.....	34
6.2 Urval.....	36
6.2.1 Urvalspopulationer.....	37
6.3 Enkätens utformning.....	39
6.4 Validitet och reliabilitet.....	40
6.5 Empiriskt resultat.....	41

6.5.1 Medlemmar	41
6.5.2 Styrelsen och ordföranden.....	45
6.5.3 Sponsorer	49
6.5.4 Skattemyndigheten	53
6.5.5 Bidragsgivare	54
6.6 Bortfall	55
6.7 Kapitelsammanfattning	56
7. ANALYS.....	57
7.1 Medlemmar	57
7.2 Styrelsen.....	58
7.3 Sponsorer	59
7.4 Skattemyndigheten.....	60
7.5 Bidragsgivare	60
7.6 Kapitelsammanfattning	61
8. SLUTSATS.....	62
8.1 Slutdiskussion	62
8.2 Förslag till fortsatt forskning.....	64
REFERENSLISTA.....	65
BILAGOR	
Bilaga 1: Introduktionsbrev	
Bilaga 2: Postenkät	
Bilaga 3: Chi-två värden och Fisher's värden	

1. INLEDNING

I detta kapitel inleder vi med en bakgrund till vår problemställning, vilket ligger till grund för uppsatsens syfte. Därefter beskrivs de avgränsningar som gjorts. Slutligen ges en överblick över uppsatsens disposition.

1.1 Bakgrund

Är informationen i revisionsberättelsen tillfredsställande?

Revisionens mål är att revisorn skall upprätta en revisionsberättelse. I revisionsberättelsen skall revisorn yttra sig om årsredovisningen och bokföringen samt om styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning. Revisionsberättelsens funktion är att ge intressenterna underlag vid beslut, exempel på intressenter är stat och kommun, ägare, kreditgivare, kunder etc. (FARs revisionsbok, 2004). Informationsbehovet hos intressenterna varierar, beroende på vilka beslut de kommer att fatta. Eftersom intressenterna behöver olika information, täcker då revisionsberättelsen intressenternas behov? Enligt aktiebolagslagen 10:32 § får revisorn lämna upplysningar som han eller hon anser att aktieägarna bör få kännedom om. Det är oftast svårt att tillgodose alla intressenters behov, på grund av att revisorn har tystnadsplikt.

Vilken betydelse har revisionen för de olika intressenterna? För aktieägarna är det viktigt att bolagets verksamhet och ställning kontrolleras av ett sakkunnigt och självständigt organ. Företagsledningen kan dra nytta av en kompetent granskning och bedömning som dessutom kan förenas med rådgivning. Även för anställda och borgenärer finns ett intresse av en ändamålsenlig kontroll av att bolagets affärer sköts på ett lagenligt och korrekt sätt och att dess ställning och resultat redovisas riktigt. Även samhället har krav på en kompetent kontroll av bolagen. En sakkunnig revision har stor betydelse när det gäller att bekämpa ekonomisk brottslighet och annan oegentlighet som kan förekomma i samband med näringsverksamhet. (SOU 1995:44)

Det är vanligt att revisorn utgår ifrån FAR:s standardiserade mall vid utformning av revisionsberättelse. I en artikel i Balans skrev auktoriserade revisorn Siv Berlin att den standardiserade revisionsberättelsen är ett utmärkt verktyg för revisorernas kvalitetssträvan. Aktieägare, finansanalytiker, jurister m fl har däremot framfört kritiska synpunkter på att revisionsberättelsen är alltför innehållslös. Siv Berlin menade att kritiken berodde på bristande förståelse för vad det faktiskt står i revisionsberättelsen samt på förväntningsgapet mellan revisorn och omvärlden (Berlin, 1994).

Det finns information som utelämnas från revisionsberättelsen och därmed uppstår asymmetrisk information, dvs. en part har mer information än en annan part. Information som utelämnas kan t ex vara erinringar, dvs. påpekanden till styrelsen eller VD. Erinringar är inte tillräckligt allvarliga för att komma med i revisionsberättelsen. Dessutom kan de vara åtgärdade eller beröra affärshemligheter (FARs revisionsbok, 2004). Utifrån intressenternas synvinkel kan erinringarna vara av intresse. Informationen som utelämnas kan ge kompletterande upplysningar och vara av betydelse vid beslutsfattande. Om informationen berör affärshemligheter och dessa kommer till allmänhetens kännedom, kan det skada organisationen.

I samband med att redovisningen förändras bör också revisionsberättelsen förändras. Det gäller inte bara aktiebolag, även andra organisationer. Under år 2003 kom ett lagförslag om revisionsberättelsens innehåll: *"Med anledning av nya EG-rättsliga regler föreslår regeringen att aktiebolagslagens bestämmelser om revisionsberättelsens form och innehåll ska kompletteras"* (Lagrådsremiss, 040506). Förslaget är riktad till aktiebolag, men det är inget som hindrar att andra organisationer också tillämpar de nya bestämmelserna. Enligt lagförslaget skall revisionsberättelsen utvidgas från och med den 1 januari 2005. Vidare skall revisionsberättelsen innehålla ett uttalande om årsredovisningen avspeglar en rättvisande bild av verksamheten (Prop. 2003/04:157). Lagändringen gör att intressenterna får en utökad insyn i företagets verksamhet. Är detta tillräckligt för att alla intressenters informationsbehov skall vara uppfyllda? Vi anser att kompletteringarna till lagen inte är tillräcklig informativa, därför att alla intressenter inte får den information de behöver. På grund av att

revisionsberättelsen fortfarande förblir standardiserad, kvarstår problemet med enhetliga revisionsberättelser.

När intressenterna fattar beslut utgår de ifrån olika information. Då revisionsberättelsen är standardiserad, kan det vara svårt att tillfredsställa alla intressenters informationsbehov. Man kan då ställa sig frågan: *borde samtliga organisationer utgå ifrån samma standardiserade mall?*

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att utvärdera behovet av differentierad revisionsberättelse.

1.3 Avgränsning

Vi har valt att avgränsa oss till ideella föreningar, pga. att de inte har ett vinstsyfte. Vi vill få en uppfattning om intressenternas syn på revisionsberättelsen, för att se om den motsvarar deras informationsbehov. Dessutom är vi intresserade av att få veta vilken information, som intressenterna vill att revisorn skall lämna i revisionsberättelsen, utöver lagens och normgivarnas bestämmelser. Vi valde att undersöka en stor och en liten fotbollsklubb intressenter, därför att vi vill se om det finns en skillnad dem emellan, vad gäller revisionsberättelsens utformning och innehåll.

1.4 Uppsatsens disposition

För att orientera läsaren i vår uppsats, redogör vi för uppsatsens disposition kapitel för kapitel.

- Kapitel 2: I detta kapitel redogör vi för vilka vetenskapliga metoder och vilken undersökningsansats som vi har använt oss av och våra motiveringar till dem. Vidare presenterar vi de teorier som vi har utgått ifrån.
- Kapitel 3: I detta kapitel beskriver vi våra undersökningsobjekt och den ideella föreningens uppbyggnad. Därefter beskrivs de skatteregler som finns för ideella föreningar och revisionsberättelsens innehåll.
- Kapitel 4: I detta kapitel beskriver vi de vetenskapliga teorier som ligger till grund för våra hypoteser. Vi redogör även för intressenternas informationsbehov.
- Kapitel 5: I detta kapitel redogör vi för de teorier som ligger till grund för vår uppsats. Därefter presenteras våra hypoteser som kommer att prövas.
- Kapitel 6: I detta kapitel beskriver vi vilken undersökningsmetod vi har använt oss av. Därefter beskriver vi vårt urval och enkätens utformning. Vidare beskrivs undersökningens validitet och reliabilitet. Kapitlet avslutas med en presentation av undersökningens resultat och bortfall.
- Kapitel 7: I detta kapitel redogör vi för analysen av det empiriska resultatet för varje intressentgrupp och diskuterar kring våra hypoteser.
- Kapitel 8: I detta kapitel presenterar vi de slutsatser vi har kommit fram till samt ger förslag till fortsatt forskning.

2. METOD

I detta kapitel redogör och motiverar vi för användandet av ett deduktivt arbetssätt och valet av surveyundersökning, för att realisera uppsatsens syfte. Vi kommer även att redovisa för de teorier; agentteorin och intressentmodellen, som våra hypoteser bygger på.

Målet med denna uppsats är att förklara varför det finns ett behov av differentierad revisionsberättelse. För att realisera uppsatsens syfte kommer vi att utifrån befintliga teorier och egna modeller förklara informationsbehovet hos olika intressenter i en ideell förening.

2.1 Uppsatsens metod

Vår utgångspunkt i uppsatsen är att förklara behovet av differentierad revisionsberättelse och de bakomliggande orsakerna till behovet. Därför är det positivistiska synsättet i överensstämmelse med vår uppsats' syfte. Enligt positivism uppnår man kunskap genom iakttagelse och logik. Genom att kritisk undersöka olika påståenden och iakttagelser stödjer vi oss på de fakta som anses vara rimlig säkerställda. Vi analyserar sedan dessa fakta på ett logiskt sätt, för att kunna dra slutsatser från dem (Thurén, 1994). Eftersom uppsatsens avsikt inte är att förstå och tolka behovet av differentierad revisionsberättelse är den hermeneutiska ansatsen mindre lämplig för vårt undersökningsproblem. Inom hermeneutiken står begreppet förförståelse i centrum, som innebär att man uppnår kunskap genom förståelse och tolkning av det man undersöker (Patel & Davidson, 2003).

Vi har valt att arbeta på ett deduktivt sätt framför ett induktivt, eftersom vi utgår ifrån befintliga teorier. Utifrån teorierna kommer vi att formulera hypoteser som sedan testas i den empiriska undersökningen (Patel et al, 2003). Det här indikerar att ett deduktivt arbetssätt är lämpligt för vårt undersökningsproblem. Anledningen till att vi inte använder det induktiva arbetssättet är, att det inte är ändamålsenligt för vårt syfte. Det induktiva sättet förutsätter att man börjar med

observationer och därefter utvecklar teorier som härleds från analysen av datainsamlingen (Saunders, Lewis & Thornhill, 2003). För att överhuvudtaget kunna göra observationer måste man enligt Hartman (2004) ha en förutfattad mening om vad det är man är ute efter. Det kan annars finnas en risk att man missbedömer teorins omfattning och generalitet, eftersom det empiriska underlaget bygger på en speciell situation, tid eller grupp av människor (Patel et al, 2003).

Vi utgår ifrån agentteorin och intressentmodellen vid härledning av våra hypoteser. Agentteorin beskriver intressekonflikter mellan principalen och agenten samt problemet med asymmetrisk information (Fitzroy, Acs & Gerlowski, 1998). Fenomenet kan uppstå i ideella föreningar, där konflikter uppkommer mellan ägarna, styrelsen och ordförande. Konflikterna beror på att parterna har olika egenintresse, som inte sammanfaller med varandra. Genom att anlita en revisor, kontrolleras agentens handlingar och därmed reduceras konflikterna. Vi kartlägger fotbollsklubbarnas intressenter genom att utveckla en modell. Utifrån denna modell undersöker vi intressenternas informationsbehov och om en förändring av revisionsberättelsens innehåll är nödvändig. Av det ovan anförda, anser vi att agentteorin och intressentmodellen är användbara vid förståelse och formulering av våra hypoteser.

2.2 Empirisk metod

Undersökningsansatsen bestäms av hur många fall man vill analysera och vilken sorts data samt vilken analysmetod man vill använda. Vid undersökning skiljer man mellan fallstudie- och tvärsnittsansats samt kvantitativ och kvalitativ ansats. Det finns två olika typer av tvärsnittsansatser; surveyansats och experimentell ansats (Lekvall & Wahlbin, 2001). Vi har valt att använda en surveyansats vid observationen. Andra alternativ är fallstudier och experiment. Anledningen till att vi har valt surveyansats är, att man kan göra generaliseringar och samla in en stor mängd information till en låg kostnad (Saunders et al, 2003). Vi har för avsikt att studera intressenters uppfattning om revisionsberättelsen hos två fotbollsklubbar och därigenom generaliserar till föreningens intressenter. Fallstudier är mer lämpligt när man vill studera detaljerade och djupgående beskrivningar och

analyser av enskilda fall (Lekvall et al, 2001), vilket vi inte har för avsikt att göra. Vid experiment måste man ha kontroll över undersökningssituationen, för att kunna dra betryggande slutsatser om att det är förändringen som är orsaken till resultatet (Christensen, Andersson, Carlsson & Haglund, 2001). Med den tids- och resursbegränsning vi har, är det inte möjligt för oss att genomföra en experimentellundersökning.

Det är undersökningsproblemet och dess syfte som styr om man skall utgå ifrån en kvantitativ eller kvalitativ ansats. En kvantitativ ansats kännetecknas av att det insamlade materialet är mätbart och att resultatet av undersökningen skall presenteras numeriskt (Andersen, 1994). Kvalitativ ansats är undersökningar där insamlade data inte meningsfullt kan mätas och analyseras med ”icke räknande” analysmetoder (Lekvall et al, 2001). Vi använder en postenkät för att samla in det material vi behöver, sedan analyserar vi materialet med hjälp av kalkylprogrammet Excel. Därefter presenteras vårt undersökningresultat i form av olika tabeller och diagram. På grund av detta är vår undersökning huvudsakligen av kvantitativ karaktär. Vid analys av respondenternas svar, framkommer deras inställning till revisionsberättelsen. Med utgångspunkt från svaren, drar vi slutsatser och ser om våra hypoteser kan falsifieras eller ej.

2.3 Kapitelsammanfattning

I detta kapitel har vi motiverat vilka metoder vi har använt oss av, för att realisera uppsatsens syfte. Eftersom uppsatsens utgångspunkt är att förklara behovet av differentierad revisionsberättelse och de bakomliggande orsakerna till behovet, är det positivistiska synsättet i överensstämmelse med syftet. Vi har valt att arbeta på ett deduktivt sätt, eftersom vi utgår ifrån befintliga teorier; agentteorin och intressentmodellen. Utifrån teorierna kommer vi att formulera hypoteser som sedan testas i den empiriska undersökningen. Vi har tillämpat surveyansats på vår undersökning, eftersom man kan göra generaliseringar och samla in en stor mängd information till en låg kostnad. Vår undersökning är huvudsakligen av kvantitativ karaktär och vi kommer att använda en postenkät för att samla in det material vi behöver.

3. IDEELL FÖRENING

I detta kapitel börjar vi med att presentera våra undersökningsobjekt, Tosteberga/Nymölla IF och Malmö FF. Därefter beskriver vi organisationsformen ideell förening. Avslutningsvis redogör vi för revisionsberättelsens innehåll och skattereglerna för ideella föreningar.

3.1 Tosteberga/Nymölla IF och Malmö FF

Vi skall beskriva lite om våra undersökningsobjekt, vilka är två fotbollsklubbar Tosteberga/Nymölla IF och Malmö FF. Med hjälp utav denna beskrivning kommer vi att visa hur man kan se på vad som är en liten ideell förening och vad som är en stor ideell förening. Fotbollsklubben Tosteberga/Nymölla IF är den lilla ideella föreningen och Malmö FF är den stora.

Tosteberga/Nymölla IF firade 70-års jubileum år 2004 och har många trogna anhängare. Deras publikgenomsnitt ligger runt 150 åskådare per match och klubben har totalt 277 medlemmar. Under år 2003 hade Tosteberga/Nymölla IF intäkter på runt 884 000 kronor. Det finns många som ideellt hjälper till i föreningen, men antalet anställda som får betalt för sitt jobb är få. Det är tränare, instruktörer och vaktmästare (Tosteberga/Nymölla IF: s årsredovisning 2003).

Malmö FF bildades år 1910 och är ett moderbolag. De har blivit svenska mästare 15 gånger och den senaste gången var år 2004. Föreningen har ett stort stöd av anhängare och deras publikgenomsnitt år 2004 ligger runt 20 000 åskådare per match. Medlemsantalet i Malmö FF är 6 500 (Malmö FF: s hemsida, 041122). Föreningens nettoomsättning under år 2003 var ca 66,5 miljoner kronor och deras tillgångar var lite över 55 miljoner kronor. Medelantalet anställda är totalt 267 i moderbolaget, varav 55 är heltidsanställda (Malmö FF: s årsredovisning 2003). I en liten förening som Tosteberga/Nymölla IF har inte spelarna fotbollen som sitt levebröd, men i Malmö FF däremot är fotbollen ett jobb för spelarna.

3.2 Associationsformen – ideell förening

En ideell förening är en förening som antingen har ett ideellt ändamål eller inte bedriver näringsverksamhet. Ideella föreningar förekommer i tre olika former. Den första formen, rent ideellt, är föreningar som har ett ideellt syfte och som inte bedriver ekonomisk verksamhet, t ex välgörenhet. Den andra formen är föreningar som har ett ideellt syfte och främjar detta syfte med ekonomisk verksamhet, t ex idrottsföreningar. Slutligen den tredje formen är föreningar som har till syfte att främja medlemmarnas ekonomiska intressen utan att bedriva ekonomisk verksamhet, t ex fackföreningar (Smiciklas, 2000).

En ideell förening bildas genom att minst tre personer kommer överens om att bilda en förening (SKV 455:1). Enligt Johansson (2002) finns det inga bestämmelser om minsta antalet medlemmar i en ideell förening. Han menar att det räcker med två medlemmar för att bilda en förening. De som har gått samman för att bilda en förening skall samverka för en gemensam målsättning. Det krävs att medlemmarna har valt ut en styrelse och upprättat stadgar, för att föreningen skall anses vara en juridisk person. Föreningen kan sedan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt föra talan inför domstol, men det krävs att någon har rätt att teckna föreningens firma. Den person som har behörighet att representera föreningen, kan binda föreningen vid olika avtalsförhållanden. Styrelsen kan alltid representera föreningen, men istället kan en eller flera styrelseledamöter väljas av styrelsen. En ideell förening kan upphöra genom att medlemmarna beslutar om det eller genom ett konkursförfarande (Hemström, 2002).

Medlemmar, som inte är företrädare, har inte något ansvar för föreningens skulder eller andra förpliktelser. Det är den som är företrädare i föreningen som kan bli ansvarig, vilken vanligtvis är styrelseledamot eller annan företrädare. Företrädaren kan bli ansvarig för bland annat föreningens skatter och avgifter, skadestånd, brott, obestånd samt om han eller hon har överskridit sina befogenheter enligt stadgarna eller annat beslut (SKV 455:1). Fastän medlemmarna inte är personligt ansvariga, kan de ådra sig det genom att åta sig borgensansvar för föreningens förpliktelser eller genom att utnyttja föreningens formen ideell förening (Hemström, 2000).

3.2.1 Årsmötet

Ideella föreningars högsta beslutande organ är årsmötet. Vid detta möte har medlemmarna rätt att närvara, yttra sig samt delta i omröstningar. Varje medlem i den ideella föreningen har en röst, om inget annat står skrivet i stadgarna (Malmsten, 2000). Årsmötets uppgifter är att de skall ta ställning till, med utgångspunkt från styrelsens förvaltningsberättelse och revisorernas revisionsberättelse, om styrelsen skall beviljas ansvarsfrihet (Ibid.). Det finns inte några lagregler om ansvarsfrihet för ideella föreningar, men styrelsen bör ha krav på årsmötet att fatta ett beslut gällande ansvarsfrågan. Årsmötet skall utse ordförande och övriga styrelseledamöter samt suppleanter, som skall sköta förvaltningen av föreningen under tiden mellan årsmötena (Hemström, 2000). Det är även årsmötets uppgift att välja revisor och ta ställning till styrelsens och medlemmarnas förslag. Årsmötet skall även besluta om föreningens stadgar behöver ändras och om föreningens upphörande (Malmsten, 2000).

3.2.2 Styrelsen och ordföranden

När årsmötet inte är samlat, är styrelsen föreningens beslutande organ. Styrelsens uppgifter är att verkställa årsmötets beslut, ansvara för den löpande verksamheten, se till att medlemmarnas intressen tillvaratas samt sköta andra angelägenheter enligt föreningens stadgar. Styrelsen ansvarar för föreningens medel och förvaltningen av dem samt att revisorn får det underlag som behövs vid granskningen. Styrelsen har fått i uppdrag av medlemmarna att tillvarata föreningens intressen och därmed brukar styrelsens ledamöter anses som syslömän.(Ibid.)

Den ideella föreningens officiella representant är ordföranden och han eller hon har hand om den dagliga verksamheten. Ordförandens uppgifter är att leda styrelsens förhandlingar och arbete samt övervaka att föreningens stadgar och övriga för föreningen bindande regler och beslut följs. (Ibid.)

3.2.3 Revisorn

Revisionslagen är begränsad till att endast gälla de ideella föreningar som är skyldiga att upprätta en årsredovisning. Någon generell bestämmelse i revisionslagen, om att revisorn skall vara godkänd eller auktoriserad, finns inte. Den ideella föreningen bör ändå se till att revisorn uppfyller vissa kvalifikationer. Det finns vissa krav på revisorn, beroende på den ideella föreningens storlek. Revisorns uppdrag i mindre föreningar är ofta förtroendeuppdrag och är helt ideellt (Skatteverkets informationstext, 041218). Det finns inget som hindrar att revisorn är medlem i föreningen, men han eller hon bör inte ha hand om den ekonomiska redovisningen och fatta beslut som får ekonomiska konsekvenser (Lundén & Lindblad, 2002).

Om föreningen måste upprätta en årsredovisning ska det finnas minst en revisor (3§ Revisionslagen). Revisorn måste vara auktoriserad om föreningens nettotillgångar överstiger 1 000 prisbasbelopp eller om antalet anställda är fler än 200 (13§ Revisionslagen). Oavsett vilka krav som ställs, kan stadgarna kräva fler revisorer (Skatteverkets informationstext, 041219). Revisorn har fått i uppdrag av årsmötet att granska styrelsens förvaltning samt årsredovisning och räkenskaper. Efter granskningen skall revisorn avge en revisionsberättelse, som årsmötet behöver ha för att kunna ta ställning till ansvarsfrågan, omval av styrelse osv. (Hemström, 2002). Revisorn skall anmärka i revisionsberättelsen om något brottsligt eller allvarliga försummelse har skett, men även exempelvis avvikelser från stadgarna eller årsmötesbeslut (Malmsten, 2000). Revisionsberättelsen behövs eftersom medlemmarna inte har rätt att kontrollera styrelsens och ordförandens skötsel av sina arbetsuppgifter (Hemström, 2002).

3.3 Revisionsberättelsens innehåll

Revisorns granskning av föreningens verksamhet skall mynna ut i en revisionsberättelse. Revisionsberättelse är den enda offentliga rapport som revisorn lämnar och är tillgänglig för allmänheten. Vad är det revisorn skall uttala sig om i revisionsberättelsen? Enligt Lundén och Lindblad (2002) bör revisionsberättelsen innehålla ett uttalande om årsredovisningen visar föreningens resultat och ställning på ett riktigt sätt samt att den upprättas på samma sätt som i andra seriösa föreningar. Vidare skall revisorn bedöma om styrelsen eller någon

styrelseledamot gjort något fel som kan medföra skadeståndsskyldighet. Dessutom skall revisorn ge en rekommendation till årsmötet att antingen bevilja styrelsen ansvarsfrihet eller inte samt en rekommendation om förvaltningsberättelse, balansräkning och resultaträkning skall fastställas eller ej. Revisorn kan även lämna övriga upplysningar som han eller hon önskar ge medlemmarna och övriga intressenter. (Lundén et al, 2002)

Enligt FAR: s bestämmelser skall en revisionsberättelse hos en ideell förening innehålla ett uttalande från revisorn om granskningen av föreningens årsredovisning, bokföring och styrelsens förvaltning. Vidare skall revisorn bedöma om årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen. Dessutom skall revisorn uttala sig om styrelseledamöternas förvaltning, så att de inte har handlat i strid med föreningens stadgar. (FARs Samlingsvolym Del 1, 2004)

Enligt aktiebolagslagens bestämmelser skall en revisionsberättelse innehålla ett uttalande om årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. Om sådan information inte har lämnats skall revisorn anmärka på detta i revisionsberättelsen. (ABL 28§) Revisionsberättelsen skall även innehålla uttalanden om bolagsstämman bör fastställa balans- och resultaträkningen samt om bolagsstämman bör besluta om dispositioner och bolagets vinst eller förlust enligt förslaget i förvaltningsberättelsen. Om revisorn anser att balansräkningen eller resultaträkningen inte bör fastställas, skall han anteckna detta på årsredovisningen. Revisionsberättelsen skall även innehålla ett uttalande om styrelseledamöterna och den verkställande direktören bör beviljas ansvarsfrihet gentemot bolaget eller ej. (ABL 29§)

När revisorn vid sin granskning upptäcker att en styrelseledamot eller den verkställande direktören har företagit någon åtgärd eller genom någon försummelse som kan medföra ersättningskyldighet, skall detta anmärkas i revisionsberättelsen. Detsamma gäller om en styrelseledamot eller den verkställande direktören på annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen. (ABL 30§) Revisorn skall anmärka i revisionsberättelsen om han eller hon upptäcker att bolaget inte har

gjort skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (SBL), inte anmält sig för registrering enligt SBL 3:2§, inte lämnat skattedeklaration samt inte i rätt tid betalt skatter och avgifter (Ibid.).

Från och med den 1 januari 2005 skall revisionsberättelsen kompletteras med ytterligare upplysningar. I revisionsberättelsens inledning skall framgå vilket eller vilka normsystem för redovisning som företaget har tillämpat och vilket eller vilka normsystem för revisionen som revisorn har tillämpat. Dessutom skall revisorn ange i revisionsberättelsen om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets ställning och resultat. Om revisorns uttalande om årsredovisningen görs med reservation eller avvikande mening skall det framgå i revisionsberättelsen. Om revisorn anser sig sakna tillräckligt underlag för att kunna göra något uttalande skall även detta framgå. (Prop. 2003/04:157)

3.4 Skatteregler för ideella föreningar

Idrottsföreningar som har ett allmännyttigt ändamål, beskattas i regel bara för skattepliktiga fastighets- eller rörelseinkomster. Andra skattefria inkomster är kapitalinkomster i form av räntor och utdelningar samt kapitalvinster. Det räcker inte att ändamålet är allmännyttigt enligt stadgarna för att inkomsterna skall vara skattefria (SKV 455:1). Det krävs att föreningen uppfyller vissa krav; allmännyttigt ändamål, allmännyttig verksamhet, öppenhet och inkomstanvändning. Samtliga krav måste vara uppfyllda. Med allmännyttigt ändamål menas att föreningens syfte först och främst skall främja ett idrottsligt ändamål. Allmännyttig verksamhet innebär att den verksamhet som föreningen faktiskt bedriver, måste vara av allmännyttig karaktär. Enligt öppenhetskravet får föreningen inte neka någon medlemskap i föreningen eller utesluta någon som har samma målsättning som föreningen och som följer dess stadgar. Inkomstanvändning innebär att föreningen måste i den allmännyttiga verksamheten, använda minst 80% av sina inkomster till denna verksamhet (RSV 324:13).

Vid beskattning av idrottslig verksamhet kan problem uppstå vid bedömning av den professionella idrottsverksamhetens utsträckning. Finansdepartementschefen

uttalade i 1977 års lagstiftningsärende att föreningens skattebefrielse för den professionella verksamheten inte borde äventyras, så länge antalet professionella idrottare är obetydligt jämfört med det totala antalet aktiva föreningsmedlemmar. Varken lagstiftning eller rättspraxis har lämnat några klarheter i hur stor utsträckning verksamheten kan utövas av professionella idrottare, utan att föreningen förlorar skattebefrielsen. (Finansdepartementets kommittédirektiv, 2004:92)

Den allmänna uppfattningen om utövandet av professionell idrott är, att det inte bör ses som allmännyttig verksamhet. Den traditionella synen på föreningar och föreningsliv skiljer sig åt från dagens elitidrott, eftersom elitidrotten bedrivs i affärsliknande rörelse och allt fler idrottsutövare livnär sig på sin idrott. Föreningens allmännyttiga verksamhet kan strida mot det allmännyttiga ändamålet, när omfattningen av professionalism ökar. Enligt Finansdepartementets kommittédirektiv (2004:92) kan professionell idrott endast bedrivas till 5-10% av föreningens verksamhet. Om en idrottsförenings verksamhet av professionell idrott överstiger den nämnda procentsatsen, kan föreningen inte anses vara allmännyttig. En ideell förening som inte är allmännyttig betraktas som en affärsrörelse. (Ibid.)

3.5 Kapitelsammanfattning

I detta kapitel har vi beskrivit uppsatsens undersökningsobjekt, där Tosteberga/Nymölla IF representerar den lilla föreningen och Malmö FF representerar den stora. En ideell förening är en förening som antingen har ett allmännyttigt syfte eller som inte bedriver någon näringsverksamhet. De som bildar en förening skall ha gått samman och ha som syfte att samverka för ett gemensamt mål. Den ideella föreningen består i huvudsak av årsmötet, styrelsen och ordföranden. Om föreningen har en revisor, vilket beror på föreningens storlek och dess stadgar, skall han eller hon granska styrelsens förvaltning samt årsredovisningen och räkenskaperna. Revisorn skall sedan avge en revisionsberättelse. Vad en revisionsberättelse skall innehålla, hittar man bland annat i aktiebolagslagen och FAR: s föreskrifter. Det räcker inte att föreningens ändamål är allmännyttigt enligt stadgarna, för att dess inkomster skall vara skattefria. Det krävs att föreningen uppfyller vissa krav; allmännyttigt ändamål, allmännyttig verksamhet, öppenhet och inkomstanvändning. Samtliga krav måste vara uppfyllda.

4. VETENSKAPLIGA TEORIER

I detta kapitel beskrivs de vetenskapliga teorierna; agentteorin och intressentmodellen, som vi har utgått ifrån. Vidare i kapitlet redogör vi för intressenternas informationsbehov.

Vi använder oss av agentteorin med fokus på dess antaganden om asymmetrisk information vid identifiering av de olika konflikterna som kan förekomma i en ideell förening. Med hjälp av intressentmodellen visar vi de intressenter, som vi anser är viktiga i vår undersökning. Därför kommer vi nu att redogöra för agentteorin och intressentmodellen.

4.1 Agentteorin

Agentteorin fokuserar på relationen mellan agenten, t ex chefen, och principalen, t ex ägaren. Teorin utgår ifrån att människor är nyttomaximerare och har olika egenintressen som inte sammanfaller med varandra (Artsberg, 2003). Enligt Scott (2003) är agentteorin en form av spelteori, där man studerar utformningen av olika incitamentskontrakt, för att motivera agenten att handla efter principalens intresse. Problemet i agentteori är att det finns en risk att agenten handlar efter sitt egenintresse istället för principalens.

Det finns olika anledningar till att principalen inte kan eller vill sköta sin verksamhet, vilket gör att de istället delegerar uppgiften till agenten. För att principalen skall kunna skydda sina intressen, behövs det olika incitamentskontrakt som motiverar agenten. Med hjälp av kontrakten, som består av olika belöningar och förmåner, kan principalen försöka få agentens egenintresse att sammanfalla med sitt eget intresse. Man kan inte fullständigt lita på att agenten arbetar efter kontraktets bestämmelser, eftersom agenten kan främja sina egna intressen (Hatch, 2004). Genom att anlita en revisor, ser han eller hon till att principalens intresse tillgodoses. Revisorn kontrollerar att agenten fullgör sina förpliktelser (Artsberg, 2003).

Principalens delegering till agenten gör att principalen får mindre insyn i organisationen. Då får principalen mindre kontroll över agentens handlingar och vet inte alltid om agenten handlar efter sina egenintressen (Anthony & Govindarajan, 2001). På grund av detta får agenten ett informationsövertag, dvs. asymmetrisk information. Informationsövertaget kan leda till att agenten håller inne med viss information från principalen, adverse selection. Eftersom agenten har mer information, kan han eller hon utnyttja informationsövertaget till att främja sina egenintressen, moral hazard (Scott, 2003). För att komma till rätta med asymmetrisk information kan principalen anlita en revisor som kontrollerar agentens handlingar eller använda incitamentskontrakt som motiverar agenten att handla i principalens intresse (Ibid.).

4.2 Intressentmodellen och informationsbehovet

Varje organisation verkar i en omvärld som präglas av andra aktörer/intressenter. För att organisationen skall överleva krävs det, att de samverkar med varandra, eftersom organisationer inte är självförsörjande. Alla organisationer är mer eller mindre beroende av sin omvärld. Deras yttre och inre bild påverkas av omvärlden. Organisationen är beroende av att omvärlden förser dem med resurser och att dem kan förse omvärlden med produkter och tjänster. Det är av central betydelse att organisationen vårdar sina relationer till aktörerna, för att kunna överleva på lång sikt. (Jacobsen & Thorsvik, 2002)

De olika intressenter som en organisation omgärdas av, är t ex ägare, myndigheter, finansiärer etc. För att lokalisera relationen mellan organisationen och intressenterna kan man använda intressentmodellen. Olika intressenter har olika informationsbehov och förväntningar på revisionsberättelsen, dvs. det råder inte jämvikt mellan intressenterna i organisationen (Bakka, Fivelsdal & Lindkvist, 1999). Det är omöjligt för organisationen att tillgodose varje enskild intressents behov, eftersom intressenterna har olika uppfattningar om hur deras intressen bäst tas tillvara. Det gäller för organisationen att hitta en balans, där alla intressenternas behov uppfylls till så stor del som möjligt.

Ändamålet med den externa redovisningen är, att förmedla information om organisationens ekonomiska ställning till de olika intressenterna (Smith, 2000). För att intressenterna skall kunna lita på den information som organisationen lämnar, förutsätts det att en oberoende revisor har granskat organisationens verksamhet. Revisionens mål är att revisorn skall lämna en revisionsberättelse. Genom att ha en oberoende revisor, ger revisionen intressenterna trovärdighet om organisationens information. Under revisionens gång får revisorn mer information om organisationen, men den enda information som revisorn lämnar och är tillgänglig för allmänheten, är revisionsberättelsen (FARs revisionsbok, 2004).

Vilken information intressenterna behöver, beror på de beslut de kommer att fatta. Den externa redovisningen använder ägarna till att bedöma styrelsens förvaltning av företagets verksamhet och som beslutsunderlag vid beviljande av styrelsens ansvarsfrihet (Smith, 2000). Dessutom kan ägarna använda informationen vid beslut om att köpa, behålla eller sälja aktier i företaget, t ex information om framtida expansion. Kreditgivare och leverantörer använder den externa redovisningen till att värdera företagets betalningsförmåga och kreditrisk, t ex information om företagets likviditet (FARs revisionsbok, 2004). Kunderna använder informationen till att bedöma företagets leveransförmåga och bedöma dess framtida åtaganden, t ex information om leverantörerna (SOU 1994:17). De anställda är intresserade av information om företagets ekonomi, eftersom informationen kan påverka anställningstryggheten. Stat och kommun använder den ekonomiska informationen som underlag vid beräkning av skatter och avgifter (FARs revisionsbok, 2004). Skattemyndigheten är intresserad av redovisningen vid bedömning av företagets skattepliktiga resultat. De skall bedöma om resultatet har beräknats i enlighet med god redovisningssed (Smith, 2000).

4.4 Kapitelsammanfattning

I detta kapitel har vi behandlat agentteorin, intressentmodellen och intressenternas informationsbehov. Agentteorin utgår ifrån att agenten har ett egenintresse som denne prioriterar framför principalens. Genom olika belöningar kan principalen få agenten att tillvarata sitt bästa intresse. Asymmetrisk information förekommer då en part har ett informationsövertag över en annan part. Organisationer omgärdas av olika intressenter. För att organisationen skall överleva krävs det att organisationen samverkar med sina intressenter, eftersom organisationer inte är självförsörjande. De vanligaste intressenterna till en organisation är ägarna, ledningen, leverantörer, kreditgivaren, staten m fl. Informationsbehovet varierar från intressent till intressent. Vilken information intressenterna behöver, beror på de beslut de kommer att fatta.

5. TEORI

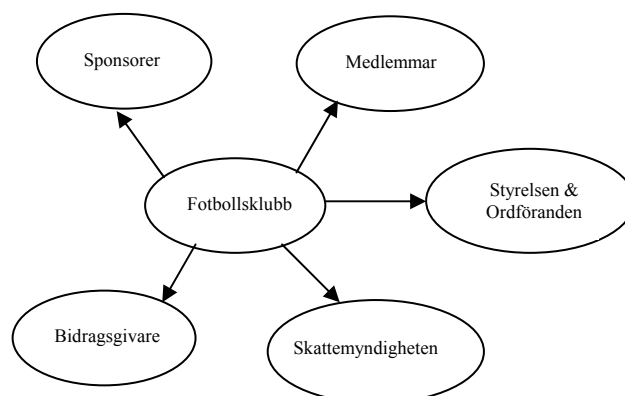
I detta kapitel redogör vi, med hjälp av agentteorins antaganden om asymmetrisk information och intressentmodellen, de teorier som ligger till grund för vår uppsats. Vidare i kapitlet har vi formulerat hypoteser till varje intressentgrupp hos fotbollsklubbarna, utifrån deras informationsbehov.

5.1 Egen intressentmodell

Intressentmodellen som vi har utvecklat, visar vilka intressenter fotbollsklubben har. Vi använder intressentmodellen som ett verktyg, för att ta reda på intressenternas informationsbehov. Utifrån denna modell kommer vi att belysa problemet med asymmetrisk information och intressenternas förväntningar på information som revisorn lämnar i revisionsberättelsen.

I intressentmodellen kommer vi att utesluta leverantörer, långgivaren och anställda. Vid närmare studier av föreningarnas årsredovisningar upptäckte vi att Tosteberga/Nymölla IF har ett lån av obetydligt belopp, att de har få anställda och att deras leverantörsskulder inte framgick av årsredovisningen. Efter ett samtal med en styrelseledamot från Tosteberga/Nymölla IF, fick vi reda på att de inte köper in så mycket utan föreningen får stöd från leverantörerna (L, Lindgren, personlig kommunikation, 041207). Eftersom vi vill göra jämförelser mellan Malmö FF: s och Tosteberga/Nymölla IF: s intressenter, tycker vi att det inte är meningsfullt att inkludera dem.

Figur 1. En modell över en fotbollsklubs intressenter

I de kommande avsnitten kommer vi att föra en diskussion om de intressenter som finns i intressentmodellen. Denna diskussion kommer att mynna ut i hypoteser om varje intressentgrupps behov av differentierad revisionsberättelse.

5.1.1 Medlemmar

Medlemmarna använder den externa redovisningen till att bedöma styrelsens och ordförandens förvaltning av föreningens verksamhet. Därefter beslutar medlemmarna om styrelsen skall beviljas ansvarsfrihet eller om de skall få behålla sin post eller bytas ut. Den externa redovisningen fungerar som en kontroll av att inga oegentligheter har förekommit (Smith, 2000). Informationen utgör även ett beslutsunderlag för om medlemmen skall stanna kvar i föreningen. I vissa ideella föreningar skjuter medlemmarna till insatser i form av kapital för ett ideellt ändamål. Den externa redovisningen är då viktig för medlemmarna när de skall avgöra om det är värt att satsa pengar i föreningen (Hemström, 2000). Utifrån medlemmarnas perspektiv skulle de vilja att revisorn granskar och nämner i sin rapport om de satsade pengarna har gått till det tänkta ändamålet.

Mellan medlemmarna och styrelsen kan det uppstå intressekonflikter, pga. att de har skiljaktiga meningar om föreningens bästa. Styrelsen kan ha ett egenintresse som de prioriterar på föreningens bekostnad. Medlemmarna har, i jämförelse med styrelsen, mindre insyn i föreningen och därmed mindre information vid beslutsfattande. Den merinformation som styrelsen besitter, kan de välja att hålla inne från medlemmarna. Detta kan då leda till svårigheter för medlemmarna att fatta beslut och bevilja styrelsen ansvarsfrihet.

Medlemmar i en ideell förening består av olika grupper av människor med olika bakgrund och erfarenhet. Eftersom medlemmarna är olika, har de inte samma förståelse för revisionsberättelsens innehåll och de har även olika förväntningar på revisionsberättelsens utformning. Utifrån medlemmarnas synvinkel bör revisionsberättelsen vara differentierad på ett sådant sätt så att alla medlemmar kan förstå den.

Det är vanligare att medlemmar i en liten ideell förening har mer insyn än medlemmar i en stor ideell förening, eftersom de har en närmare relation till styrelsen och/eller ordföranden. När medlemmarna inte har egen insyn, måste de lita på den information som föreningen lämnar ut. Det är då av betydelse att informationen är rättvisande och tillförlitlig (FARs revisionsbok, 2004). För att öka informationens tillförlitlighet kan föreningen tillsätta en revisor som granskar styrelsens och ordförandens förvaltning av föreningens verksamhet. En oberoende revisors uttalande i revisionsberättelse stärker medlemmarnas förtroende för styrelsen och ordföranden.

En stor ideell förenings verksamhet är mer omfattande, därmed är behovet av differentierad revisionsberättelse större jämfört med i en liten ideell förening, där medlemmarna har mer insyn.

Hypotes: Medlemmar har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten.

5.1.2 Styrelsen och ordföranden

I en ideell förening väljs styrelsen av medlemmarna, för att tillvarata föreningens intressen. De har till uppgift att organisera föreningens verksamhet, förvalta dess angelägenheter och följa föreningens stadgar (Hemström, 2002). Inom styrelsen skall alltid en ordförande utses av styrelsen eller årsmötet. Hur det skall gå till står i stadgarna (Lundén et al, 2002). Ordföranden ansvarar för föreningens löpande verksamhet, efter styrelsens riktlinjer och anvisningar. Ordförande kan självständigt fatta beslut inom ramen för styrelsens riktlinjer och anvisningar (Johansson, 2002).

Ordförande har fått i uppdrag av styrelsen att sköta föreningens löpande verksamhet. De kan ha olika meningar om hur föreningen sköts på bästa sätt. Istället för att följa styrelsens riktlinjer, kan ordförande handla efter sitt eget intresse. I samband med förvaltningen av den löpande verksamheten får ordföranden mer information om föreningen. Ordförande kan då utelämna denna information från styrelsen. Eftersom styrelsen har ett personligt ansvar gentemot

föreningen, är de angelägna om att få all information om föreningen, för att inte råka ut för något skadeståndsansvar. Det kan även uppstå intressekonflikter mellan styrelsen och medlemmarna. På grund av att styrelsen sitter intern i föreningen har de tillgång till både intern och extern information om föreningen. Medlemmarna har endast tillgång till den externa informationen i form av årsredovisningar. De vill naturligtvis ha lika mycket information som styrelsen. En möjlighet till ytterligare information är att de kan ställa frågor till styrelsen vid årsmötet. När styrelsen besvarar medlemmarnas frågor, skall de göra en bedömning om informationen som lämnas ut kan skada föreningen.

Ordföranden och styrelsen i de båda föreningarna är likgiltiga, vad gäller utlämnandet av ytterligare information i revisionsberättelsen. Den information som finns i revisionsberättelsen tycker ordföranden och styrelsen är tillräcklig, för att intressenterna skall kunna bedöma om de har skött föreningens verksamhet på ett korrekt sätt. Dessutom tycker de att årsredovisningen tillsammans med revisionsberättelsen ger tillräcklig information för att intressenterna skall kunna fatta beslut. Styrelsen och ordförande förstår innehållet i revisionsberättelsen, eftersom de sitter internt i föreningen. De får därmed också den information de behöver. Därför har de inget behov av differentierad revisionsberättelse.

Hypotes: Styrelsen och ordföranden har inget behov av differentierad revisionsberättelse i de båda ideella föreningarna.

5.1.3 Sponsorer

Det finns två olika former av sponsring; kommersiellt och ideellt. Sponsring sker i form av pengar och/eller i form av material. Den kommersiella sponsringen innebär att sponsorföretaget sponsrar föreningen mot motprestation. De har krav på hur medlen används. Den ideella formen innebär att sponsorföretaget sponsrar föreningen i utbyte mot publicitet i form av reklam eller annan typ av marknadsföring.

Det föreligger ett förväntningsgap på vilken information som skall lämnas ut. För att sponsorerna skall kunna fatta beslut om vilken förening de skall sponsra, vill

de bland annat ha information om föreningens utveckling och hur de sponsrade medlen kommer att användas. Styrelsen kan inte alltid tillmötesgå sponsorernas informationsbehov, pga. att viss information kan vara hemligstämplade, t ex budgivning av spelare. Om dessa uppgifter läcks ut, kan det skada föreningen. Det råder ständigt en kamp mellan styrelsen och sponsorerna om vilken information som skall lämnas ut. Här gäller det för parterna att förhandla fram en rimlig nivå som båda kan acceptera. Det kan fortfarande finnas information som styrelsen sitter inne med, vilket gör att sponsorernas informationsbehov inte tillfredsställs. Den här kampen kan lösas, t ex genom att revisorn gör ett uttalande i revisionsberättelsen om de sponsrade medlen har använts på avsett sätt.

Behovet av differentierad revisionsberättelse skiljer sig åt i den stora och i den lilla ideella föreningen. Sponsorerna i den lilla ideella föreningen har oftast en nära relation till föreningen, eftersom sponsringen kommer från lokala företag. Den nära relationen gör att sponsorerna får lättare information om föreningen. Fastän de har en nära relation, kan föreningen hålla inne information som påverkar sponsringens storlek och framtida sponsringar. I den stora ideella föreningen förekommer också nära relationer mellan föreningen och sponsorerna, men inte i samma utsträckning som i den lilla ideella föreningen. Sponsringens storlek är också mer omfattande i den stora jämfört med i den lilla ideella föreningen. På grund av detta tar den stora ideella föreningens sponsorer en större risk. När föreningar får dålig publicitet kan det drabba sponsorerna i den stora ideella föreningen negativt i större omfattning. Kunderna till sponsorerna associerar då den dåliga publiciteten till sponsorernas varumärke och deras image påverkas.

Hypotes: Sponsorer har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten.

5.1.4 Skattemyndighet

En ideell förening med allmännyttigt ändamål är skattskyldig för sin näringsverksamhet, t ex olika idrottsföreningar (RSV 324:13). Skattemyndigheten använder redovisningen som underlag vid fastställandet av skatter och avgifter

(FARs revisionsbok, 2004). Redovisningen måste därför vara tillförlitlig, för att Skattemyndigheten skall kunna fatta rätt beslut. För att rätt beslut skall kunna fattas måste föreningen lämna all information som Skattemyndigheten har intresse av. Föreningen är inte alltid benägen att lämna den information som Skattemyndigheten efterfrågar, pga. att de vill betala mindre i skatt. Revisorns granskning av redovisningen gör att man får ökat förtroende för redovisningen och att inga oegentligheter har förekommit. Skattemyndigheten vill att revisorn rapporterar i revisionsberättelsen om den ideella föreningen uppfyller kraven för att kunna tillgodogöra sig de skattefria fördelar som finns. Skattemyndigheten är även intresserad av att revisorn lämnar upplysningar om skatterna har betalats in i rätt tid.

För att ideella föreningar skall kunna utnyttja de skattefria fördelarna, krävs det att de har ett allmännyttigt ändamål. Eftersom stora ideella föreningars verksamhet är omfattande, kan det allmännyttiga ändamålet ifrågasättas. Deras verksamhet liknar då ett bolags och borde beskattas efter de bolagsrättsliga reglerna. Idag har allt fler idrottsutövare sin idrott som sin huvudsakliga inkomstkälla och det gäller främst stora idrottsföreningar. Om föreningen betalar ersättning till aktiva fotbollsspelare, är de skyldiga att betala arbetsgivaravgifter och preliminär skatt, om ersättningen är ett halvt prisbasbelopp eller mer under ett år (SKV 455:1). Detta kan också utgöra en misstanke om att föreningen inte har ett allmännyttigt ändamål, då ersättningen oftast handlar om omfattande belopp.

Hypotes: Skattemyndigheten har större behov av en differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten.

5.1.5 Bidragsgivare

De ideella föreningarna får sina bidrag från bland annat stat och kommun. Bidragen är avsedda för drift och underhåll av föreningen. För att kunna få kommunalt bidrag, förutsätts att föreningen bedriver någon form av ungdomsverksamhet (Lundén et al, 2002). Bestämmelserna för att erhålla bidrag varierar från kommun till kommun. Bidragen baseras på antalet aktivitet, antalet aktiva medlemmar samt deras ålder (Kristianstads kommuns hemsida, 041209).

Bidragsgivaren grundar sitt bidrag på den information som föreningen lämnar i form av rapporter. Om föreningen utelämnar viss information kan det påverka bidragets storlek. Vid missbruk av bidraget eller lämnande av oriktiga uppgifter, kan det leda till att föreningen under viss tid inte har rätt till bidrag (Ibid.). Därför är det viktigt att föreningen lämnar korrekta uppgifter, så att bidrag kan tilldelas föreningen. Genom att bidragsgivaren får mer information, kan bättre beslut fattas och då minskar risken att fel bidrag ges ut. Bidragsgivaren är av den meningen att årsredovisningen och revisionsberättelsen utgör kompletterande information vid fastställandet av bidraget. Revisorns uttalande i revisionsberättelsen ger stöd för att den information som föreningen lämnat är riktig. Därför anser vi att rapporterna ensamt kan avgöra bidragets storlek och därmed har bidragsgivaren inget behov av differentierad revisionsberättelse.

Hypotes: Bidragsgivaren har inget behov av differentierad revisionsberättelse i de båda ideella föreningarna.

En sammanställning av hypoteserna

Hypotes: Medlemmar har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten.

Hypotes: Styrelsen och ordföranden har inget behov av differentierad revisionsberättelse i de båda ideella föreningarna.

Hypotes: Sponsorer har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten.

Hypotes: Skattemyndigheten har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten.

Hypotes: Bidragsgivaren har inget behov av differentierad revisionsberättelse i de båda ideella föreningarna.

5.2 Kapitelsammanfattning

Vi har i detta kapitel med hjälp av intressentmodellen illustrerat vilka intressenter en fotbollsklubb kan ha; medlemmar, styrelse och ordförande, sponsorer, skattemyndigheten samt bidragsgivare. Vidare har vi fört en diskussion om intressenternas informationsbehov hos de intressenter, som vi har valt att undersöka. I diskussionen har vi belyst problemet med asymmetrisk information och intressenternas förväntningar på information som lämnas i revisionsberättelsen. Detta har sedan mynnat ut i våra hypoteser om varje intressentgrupps behov av differentierad revisionsberättelse.

6. EMPIRI

Detta kapitel inleds med en redogörelse för vårt val av surveyundersökning och postenkät som datainsamlingsmetod. Därefter beskrivs vårt urval och enkätens uppbyggnad. Vidare diskuteras undersökningens validitet och reliabilitet. Avslutningsvis presenteras undersökningens resultat och bortfall.

6.1 Undersökningens metod

Vilken undersökningsansats man använder bestäms av, för det första hur många fall man vill analysera och om man vill analysera på djupet eller översiktligt för att kunna jämföra ett större fall på bredden. För det andra bestäms det av om man vill använda kvantitativa eller kvalitativa data och analysmetoder i undersökningen. Det finns två olika undersökningsansatser man kan utgå ifrån; fallstudieansats eller tvärsnittsansats. Vid fallstudieansats studerar man enskilda undersökningsobjekt på djupet, medan vid användning av tvärsnittsansats studerar man ett flertal undersökningsobjekt, med syfte att jämföra dem sinsemellan och dra slutsatser för större grupper. Tvärsnittsansatsen är uppdelad i surveyansats och experimentell ansats. (Lekvall et al, 2001)

Som undersökningsmetod har vi valt att använda en surveyundersökning, eftersom vi avser att studera ett flertal intressenter och därigenom generalisera undersökningens resultat till fotbollsföreningarnas intressentgrupper. Fallstudier är därmed inte lämpliga för vårt undersökningsproblem, eftersom fallstudieundersökning inte möjliggör generalisering för större grupper (Ibid.). Vi utesluter experimentell undersökning, därför att den förutsätter att man har full kontroll över undersökningssituationen. På grund av tids- och resursbegränsningar, kan vi inte ha full kontroll över undersökningssituationen (Christensen et al, 2001).

Enligt Andersen (1994) beror valet av kvantitativ eller kvalitativ metod bland annat på undersökningsämnet, hur man uppfattar undersökningsämnet och undersökningens syfte. Med kvantitativ metod menar man sådan undersökning,

där insamlingsdatan är mätbar och där statistiska bearbetnings- och analysmetoder är möjliga. Med kvalitativ metod menar man sådan undersökning där det insamlade materialet inte meningsfullt kan uttryckas i siffror och analyseras med hjälp av statistiska analysmetoder (Patel et al, 2003). Vi har både använt en kvantitativ och kvalitativ metod vid datainsamlingen, eftersom vår postenkät innehåller både slutna och öppna svarsalternativ. De slutna svaren analyseras med hjälp av kalkylprogrammet Excel och presenteras i olika tabeller och diagram, medan de öppna svaren gör vi tolkningar av.

Det finns tre möjliga datainsamlingsmetoder som passar vårt undersökningsproblem; postenkät, webbenkät och telefonintervju. Vi har valt att använda postenkät som vår datainsamlingsmetod. Det finns både för- och nackdelar med postenkät. Fördelen med postenkät är att man kan undersöka ett stort antal respondenter som är utspridda på ett stort geografiskt område, vilket är fallet i vår undersökning. Genom att enkäten skickas till respondenten minskar risken att han eller hon blir påverkad av oss, jämfört med om vi hade gjort en intervju, dvs. ingen intervjuareffekt förekommer. Respondenten kan även svara på postenkäten i lugn och ro. Nackdelen är att om det finns oklarheter angående enkäten kan respondenten inte få svar meddetsamma. En annan nackdel är att det kan ta lång tid innan respondenternas svar kommer oss tillhanda. Vid postenkät har man inte kontroll över vem som svarar på enkäten, eftersom respondenten kan vidarebefordra den. Respondenten kan även diskutera enkätfrågorna med någon annan och blir påverkad av andras åsikter. Ett annat alternativ för oss är webbenkät. Fördelar med webbenkät är att metoden är kostnadseffektiv och att det går snabbt att skicka ut enkäterna med hjälp av Internet (Christensen et al, 2001). Anledningen till varför vi inte valde att genomföra en webbenkät är att vi inte hade tillgång till alla respondenters e-postadress. En förutsättning för webbenkät är att både vi och respondenterna har dator- och Internetvana (Ibid.). Vi hade inte den tekniska kunskapen att utforma en webbenkät, därför uteslöt vi den. Ytterligare ett alternativ är telefonintervju. Enligt Dahmström (2000) är telefonintervju det snabbaste sättet att samla in data på. En förutsättning för att kunna använda denna metod är att man har tillgång till respondenternas aktuella telefonnummer. Vi valde bort telefonintervjun, pga. att vi har ett stort antal

respondenter som är anträffbara vid olika tidpunkter. Det kan då vara svårt att veta vid vilken tidpunkt man kan nå respondenten.

Enligt Christensen m fl (2001) är svarsfrekvensen ofta sämre när man använder sig av postenkät. Vi har försökt ta hänsyn till detta genom att göra enkätfrågorna enkla och ej för många. Innan vi skickade ut enkäten, testade vi den för att försäkra oss om att enkäten går att genomföra. Testet skall tala om för oss om frågorna är lättförståeliga och om det finns några misstolkningar. Efter att ha testat enkäten på några studenter, fick vi deras synpunkter på enkäten. Vi gjorde därefter de ändringar som behövdes.

När vi skickade iväg enkäten bifogade vi med ett frankerat svarskuvert, för att det skall vara smidigt för respondenten att svara. Vi vet av egna erfarenheter att om det är jobbigt att svara på enkäten och kostsamt att skicka tillbaka den, blir enkäten liggandes. Vi skickade med ett introduktionsbrev, där respondenten får information om vad vår undersökning handlar om. Brevets funktion är att väcka intresse hos respondenten att delta i vår undersökning. För att öka svarsfrekvensen lovade vi i introduktionsbrevet att respondentens anonymitet skall bevaras. Genom att lämna våra kontaktuppgifter i brevet, har respondenten möjlighet att ta kontakt med oss vid eventuella frågor och oklarheter.

När sista svarsdatumet för att svara på enkäten hade passerat, bestämde vi oss för att ge ut påminnelse för att försöka minska bortfallet. Vi började med att skicka påminnelse via e-post till de respondenter som vi hade e-postadresser till. De övriga respondenterna ringde vi till.

6.2 Urval

Vid urvalet av våra undersökningsobjekt, Tosteberga/Nymölla IF och Malmö FF, har vi gjort ett icke sannolikhetsurval. Utifrån våra intressen har vi valt just fotbollsföreningar som undersökningsobjekt. Vi började med att begränsa oss till ett geografiskt område, Skåne. Valet blev sedan att välja en stor fotbollsförening, vilket blev Malmö FF, eftersom de blev svenska mästare år 2004. Vid val av en

liten förening blev det Tosteberga/Nymölla IF, eftersom en av oss har anknytning till föreningen.

Vår målpopulation är intressenterna till fotbollsklubbarna Tosteberga/Nymölla IF och Malmö FF. Det är inte möjligt för oss att undersöka hela målpopulationen, dvs. göra en totalundersökning, därför att det är alltför kostsamt och tidskrävande (Christensen et al, 2001). Vi har därför gjort ett urval ur målpopulationen. Hos vissa intressentgrupper har vi däremot kunnat göra en totalundersökning. Enligt Christensen m fl (2001) är det möjligt att dra slutsatser om målpopulationen med hjälp av urvalet.

De ramfel som kan förekomma, som gör att vårt urval inte överensstämmer med vår målpopulation, är övertäckning och undertäckning (Christensen et al, 2001). Vi har fått register från klubbarna som vi har använt som underlag för vårt urval. Det kan finnas övertäckningsfel, på grund av att medlemmarna i vårt urval inte längre är medlem i föreningen. Undertäckningsfel som kan förekomma är att föreningarnas register inte innehåller de nya medlemmarna.

6.2.1 Urvalspopulationer

Vid bestämmandet av vårt urval har vi utgått ifrån ett sannolikhetsurval, med hjälp av medlemslistor som vi fick från föreningarna. Vi bestämde oss för att göra ett urval på 30 medlemmar i vardera klubben. När vi valde ut medlemmar från Tosteberga/Nymölla IF gjorde vi ett systematiskt urval. Vi började med att räkna fram en kvot, genom att dividera populationen med urvalets storlek. Kvoten för Tosteberga/Nymölla IF: s medlemmar blev var åttonde medlem och denna kvot använde vi sedan till att plocka ut medlemmarna. I de fall den åttonde medlemmen var en yngre eller äldre person, valde vi att utesluta dem och plockade den efterföljande medlemmen. Det här gjorde vi eftersom vi vill få ett så informationsrikt och användbart material som möjligt. Med en yngre person menar vi en person som är 20 år och yngre och med en äldre person menar vi en person som är 80 år och äldre. Att gränsdragningen blir vid 20 år beror på att vi tror att de som är 20 år och yngre inte har läst en revisionsberättelse i så stor

utsträckning. De medlemmar som är 80 år och äldre tror vi inte är så benägna att svara på enkäten, därför blev gränsdragningen vid 80 år.

Vid urvalet av Malmö FF: s medlemmar använde vi oss också av ett systematiskt urval. Efter att ha räknat ut kvoten som blev 167, plockade vi ut medlemmarna därefter. Eftersom vi inte hade personuppgifter till medlemmarna i Malmö FF, kunde vi inte utesluta de yngre och äldre personerna. Det här kan medföra ökat bortfall och att urvalet inte blir representativ för målpopulationen.

Efter att vi har varit inne på klubbarnas hemsidor (041128), fick vi information om vilka som var ordföranden och styrelseledamöter. Eftersom antalet ordföranden och styrelseledamöter är få, har vi tagit med alla i vårt urval, dvs. vi har gjort en totalundersökning av dem. Med hjälp av registren fick vi deras kontaktuppgifter.

Vid urvalet av sponsorer, bestämde vi oss för 30 företag i vardera klubben. Även här har vi utgått ifrån ett register och gjort ett systematiskt urval. Beräkningskvoten blev var tredje företag. Vi hade inga kontaktuppgifter till Tosteberga/Nymölla IF: s sponsorer, därför fick vi själva söka efter informationen med hjälp av Eniros hemsida (041209). Däremot fick vi kontaktuppgifterna till Malmö FF: s sponsorer. I Malmö FF: s register fick vi även information om kontaktpersonen till varje sponsorföretag.

Vi tog med de två skattekontoren, som finns i de områden där klubbarna är verksamma. För att få adressuppgifter till skattemyndigheten gick vi in på deras hemsidor (041210). Eftersom vi inte hade några uppgifter om kontaktpersoner, skickade vi enkäten till skattekontoren i Kristianstad och i Malmö.

Utifrån Tosteberga/Nymölla IF: s årsredovisning (2003) kunde vi se att de får bidrag från Bromöllas och Kristianstads kommun. Vi gick in på kommunernas hemsidor (041209), för att få adressuppgifterna till dem. Med hjälp av telefonkatalogen fick vi kontaktuppgifter till Bromölla kommuns kontaktperson (Eniro Sverige AB, 041209). Kontaktperson till Kristianstads kommun fann vi på deras hemsida. Vi kunde inte utifrån Malmö FF: s årsredovisning se vilka

bidragsgivare de har. Vi fick istället via e-post från Malmö FF reda på att de fick sina bidrag endast från Malmös kommun. Kontaktpersonens adressuppgifter fick vi däremot från kommunens hemsida (041209).

6.3 Enkätens utformning

Vi utformade en enhetlig postenkät för de intressentgrupper som är avsedda för vår undersökning. Vår postenkät består av åtta frågor, sex slutna och två öppna frågor. De slutna frågorna har vi gett respondenten svarsalternativen Ja/Nej/Vet ej.

Genom att ställa Frågorna 1 och 2, får vi svar på hur många respondenter från respektive klubb och intressentgrupp som har läst en revisionsberättelse och förstått innebörden i den. Vi valde att i Fråga 1 göra en hoppfråga, eftersom vi anser att en person som inte har läst en revisionsberättelse inte kan uttala sig om ifall den är begriplig, informativ och om den ger en rättvisande bild av föreningens verksamhet.

Fråga 1. Har Ni läst någon revisionsberättelse? Vid Nej hoppa till fråga 5.

Fråga 2. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet är begriplig?

Vi ställde Frågorna 3 och 4 för att få respondenternas uppfattning om revisionsberättelsens innehåll. Det är endast respondenter som har läst en revisionsberättelse som kan uttala sig om detta. Utifrån respondenternas svar får vi fram om innehållet i revisionsberättelsen behöver förändras, för att kunna tillfredsställa deras informationsbehov.

Fråga 3. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet är informativ?

Fråga 4. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet ger en rättvisande bild av föreningens verksamhet?

I Fråga 5 och 6 vill vi veta om respondenterna vill att revisionsberättelsen skall förändras. I de fall svaren är jakande får respondenterna i Fråga 7 ange hur revisionsberättelsen skall förändras.

Fråga 5. Tycker Ni att alla organisationer skall utgå ifrån samma mall vid utformning av revisionsberättelsen?

*Fråga 6. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet behöver förändras?
Vid Nej eller Vet ej hoppa till fråga 8.*

Fråga 7. Vilken ytterligare information vill Ni att revisorn skall lämna i revisionsberättelsen?

I Fråga 8 ger vi respondenterna möjlighet att yttra sig om revisionsberättelsens innehåll och utformning.

Fråga 8. Har Ni några andra synpunkter att tillägga om revisionsberättelsens innehåll och utformning?

6.4 Validitet och reliabilitet

Validiteten innebär att den mätmetod man använder, verkligen mäter det man vill mäta (Lekvall et al, 2001). Reliabilitet menas att om man upprepar en undersökning och man använder samma mätmetoder, så skall man uppnå samma resultat (Christensen et al, 2001). Enligt Dahmström (2000) är det nödvändigt att en mätning ha hög reliabilitet för att kunna ha hög validitet.

Vid enkätundersökning kan det förekomma vissa validitets- och reliabilitetsproblem, pga. olika mätfel (Ibid.). De mätfel som kan ha uppstått i vår undersökning är bland annat att enkätfrågorna kan ha varit svåra att förstå och att respondenten inte har tolkat enkäten såsom det var avsett. Det här har vi försökt motverka, genom att testa enkäten på några studenter innan vi skickade iväg den. Ett annat mätfel kan vara att vi inte vet om avsedd respondent har svarat på enkäten. Vi tog hänsyn till detta, i de fall vi kunde, genom att adressera enkäten till avsedd respondent och genom att i introduktionsbrevet betona att det är viktigt att vi får just respondentens svar. Det som kan påverka reliabiliteten i vår enkätundersökning är vårt urval. Vid en upprepning av vår enkätundersökning kan utfallet bli att man ej uppnår samma resultat, pga. att de register som vi har gjort vissa urval ifrån kan ha förändrats. Respondentens attityd till att svara på enkäter kan ha ändrats.

6.5 Empiriskt resultat

Här presenterar vi resultatet av vårt insamlade material i olika tabeller och diagram. Vi kommer att redovisa resultatet efter varje intressentgrupp. Avslutningsvis kommer vi även att redogöra för undersökningens bortfall.

Vi har bestämt signifikansnivå till 5%, pga. att vårt urval är litet och vi vill minska felmarginalen till låg nivå (Körner, 1985). Med hjälp av chi-två och Fisher's test testar vi våra nollhypoteser. Vi har valt att använda chi-två test, då våra observationer ligger mellan 20 och 40 samt när den förväntade svarsfrekvensen är 5 eller större. När den förväntade svarsfrekvensen är mindre än 5 eller när antalet observationer är mindre än 20, är det lämpligt att använda ett Fisher's test. För att kunna använda ett Fisher's test förutsätter det att man har fyrfältstabeller. (Siegel, 1956). Vi kommer att använda Fisher's test då vi inte uppfyller kriterierna för att kunna använda chi-två test och pga. att vi har ett litet urval. I de fall vi varken kan använda chi-två eller Fisher's test kommer vi inte att göra något test.

6.5.1 Medlemmar

Hypotesen för medlemmarna är att medlemmar har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten. Det här grundar sig på att medlemmarna i en stor ideell förening har mindre insyn och att föreningens verksamhet är mer omfattande, jämfört med i en liten ideell förening.

Här presenteras medlemmarnas noll- och mothypotes

H_0 : Medlemmar i en ideell förening har inte behov av differentierad revisionsberättelse

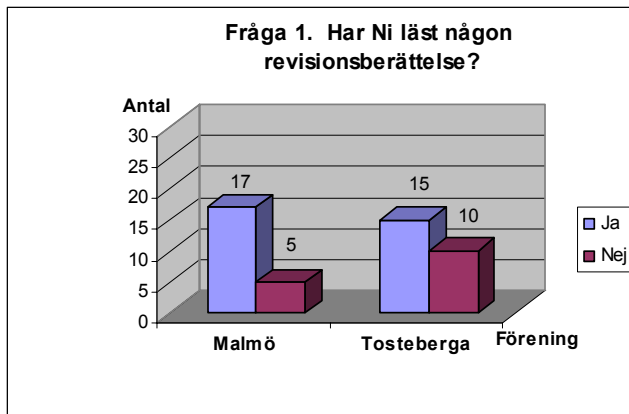
H_1 : Medlemmar i en ideell förening har behov av differentierad revisionsberättelse

Tabell 3: Medlemmarnas svarsfrekvens på frågorna 2-6

Medlem	Fråga 2.		Fråga 3.			Fråga 4.			Fråga 5.			Fråga 6.			Summa		
	Ja	Nej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej
Antal	28	3	18	10	2	16	6	10	12	17	17	13	11	22	87	47	51
Procent	32%	6%	21%	21%	4%	18%	13%	20%	14%	36%	33%	15%	23%	43%	47%	25%	28%

Vi testade nollhypotesen genom att göra ett chi-två test på samtliga frågor i tabell 3. Vi fann att testet talar för nollhypotesen i frågorna 2, 3, 4 och 5. Däremot talade testet ej för nollhypotesen i fråga 6.

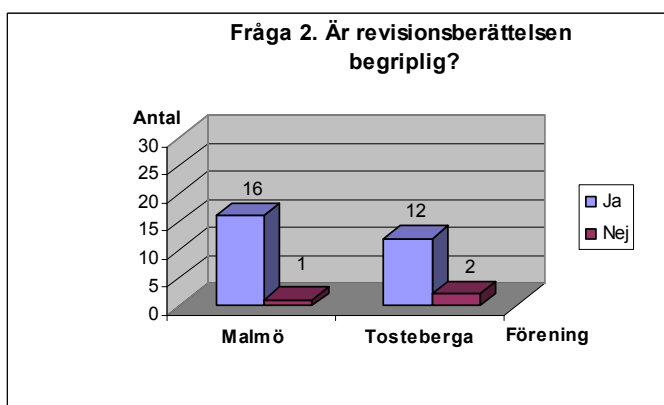
Diagram 1. Medlemmarnas svarsfrekvens på fråga 1

Fråga 1.	Malmö	Tosteberga
Ja	17	15
Nej	5	10
Totalt	22	25

Av totalt 30 medlemmar från respektive klubb, har vi fått 22 svar från Malmö och 25 från Tosteberga. Resultatet visar att det är fler medlemmar från Malmö som har läst en revisionsberättelse jämfört med Tosteberga. Resultatet visar även att det är fler medlemmar i Tosteberga som inte har läst en revisionsberättelse.

Diagram 2. Medlemmarnas svarsfrekvens på fråga 2

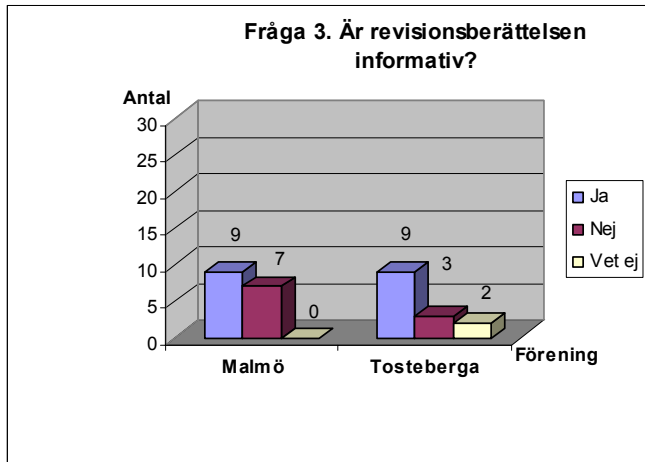

Fråga 2.	Malmö	Tosteberga
Ja	16	12
Nej	1	2
Totalt	17	14

Ur diagrammet kan man utläsa att av Malmö 17 medlemmar som har läst en revisionsberättelse tycker 16 att revisionsberättelsen är begriplig. Resultatet visar även att 12 medlemmar i Tosteberga av totalt 14 tycker att revisionsberättelsen är begriplig. Av Tostebergas 15 medlemmar är det en medlem som inte svarade på

frågan, dvs. partiellt bortfall. Resultatet visar även att det är fler medlemmar i Malmö som tycker att revisionsberättelsen är begriplig.

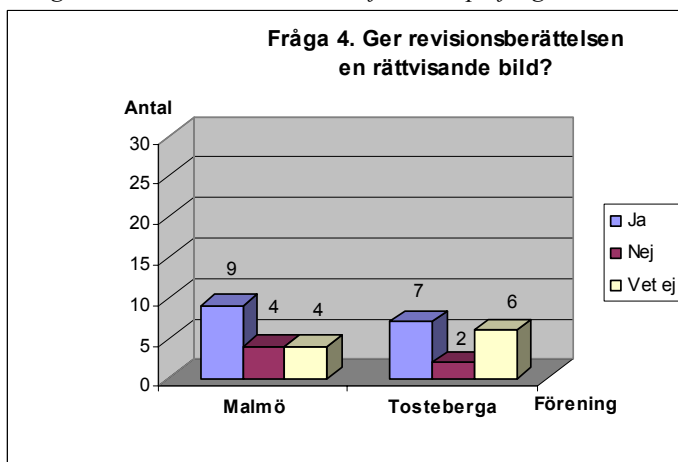
Diagram 3. Medlemmarnas svarsfrekvens på fråga 3

Fråga 3.	Malmö	Tosteberga
Ja	9	9
Nej	7	3
Vet ej	0	2
Totalt	16	14

I fråga 3 tycker 18 medlemmar av totalt 30 att revisionsberättelsen är informativ, men det är 10 medlemmar som tycker tvärtom. Det är 2 medlemmar i Tosteberga som inte har någon uppfattning om revisionsberättelsen är informativ eller ej. Ur diagram 3 kan man även utläsa att det är fler av Malmös medlemmar, som tycker att revisionsberättelsen inte är informativ.

Diagram 4. Medlemmarnas svarsfrekvens på fråga 4

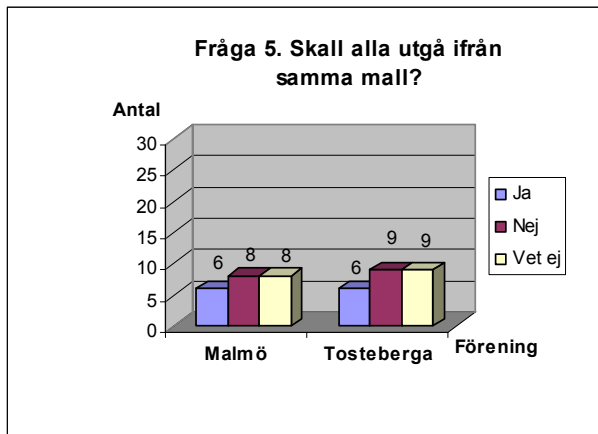
Fråga 4.	Malmö	Tosteberga
Ja	9	7
Nej	4	2
Vet ej	4	6
Totalt	17	15

Majoriteten av Malmös medlemmar tycker att revisionsberättelsen ger en rättvisande bild. 7 av Tostebergas medlemmar av totalt 15 tycker att revisionsberättelsen ger en rättvisande bild. Det är fler medlemmar i Tosteberga

som inte har en uppfattning om revisionsberättelsen ger en rättvisande bild eller ej.

Man kan även utläsa ur diagrammet att det är fler medlemmar i Malmö som tycker att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild.

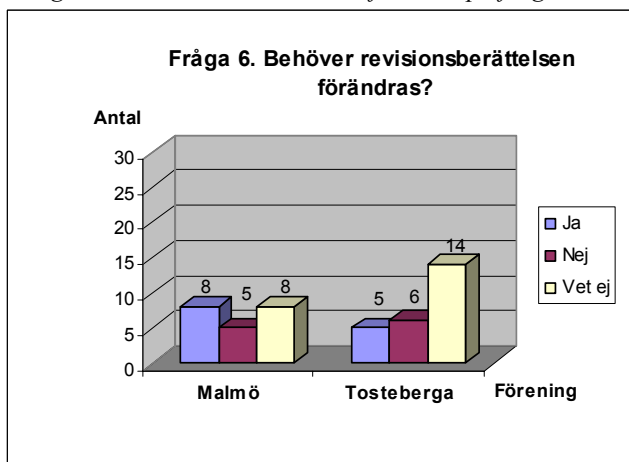
Diagram 5. Medlemmarnas svarsfrekvens på fråga 5

Fråga 5.	Malmö	Tosteberga
Ja	6	6
Nej	8	9
Vet ej	8	9
Totalt	22	24

Resultatet visar att antalet medlemmar som tycker att alla skall utgå ifrån samma mall är lika i de båda föreningarna. Det är fler medlemmar i Tosteberga som tycker att alla inte skall utgå ifrån samma mall jämfört med Malmö. Det är även fler medlemmar i Tosteberga som inte har någon uppfattning om alla skall utgå ifrån samma mall jämfört med medlemmar i Malmö.

Diagram 6. Medlemmarnas svarsfrekvens på fråga 6

Fråga 6.	Malmö	Tosteberga
Ja	8	5
Nej	5	6
Vet ej	8	14
Totalt	21	25

Diagrammet visar att en stor grupp av medlemmar inte har någon uppfattning om revisionsberättelsen behöver förändras. Medlemmar i Tosteberga utgör den största

gruppen. Av Malmös totala medlemmar är det 8 medlemmar som tycker att revisionsberättelsen skall förändras. Det är fler medlemmar i Tosteberga som tycker att revisionsberättelsen inte skall förändras.

Medlemmar i Tosteberga vill att revisionsberättelsen skall förenklas så att alla kan förstå vad som står i den, utan att vara ekonom. De vill även att revisionsberättelsen ska vara mer personlig utformad. Malmös medlemmar anser också att revisionsberättelsen bör skrivas på ett lättbegripligt sätt, där språket kan förenklas och förtydligas. Vidare vill de att revisorn skall informera i vilken omfattning revisionen är gjord. De vill även att revisorn skall lämna kommentarer om intäkter och kostnader är relaterade till kärnverksamheten.

6.5.2 Styrelsen och ordföranden

Hypotesen för styrelsen och ordföranden är att de inte har behov av differentierad revisionsberättelse i de båda ideella föreningarna. Det här grundar sig på att styrelsen och ordföranden inte vill lämna ut mer information. De tycker att årsredovisningen tillsammans med revisionsberättelsen utgör tillräckligt underlag för att intressenterna skall kunna fatta beslut.

Noll- och mothypotesen för styrelsen:

H_0 : Styrelsen har inget behov av differentierad revisionsberättelse

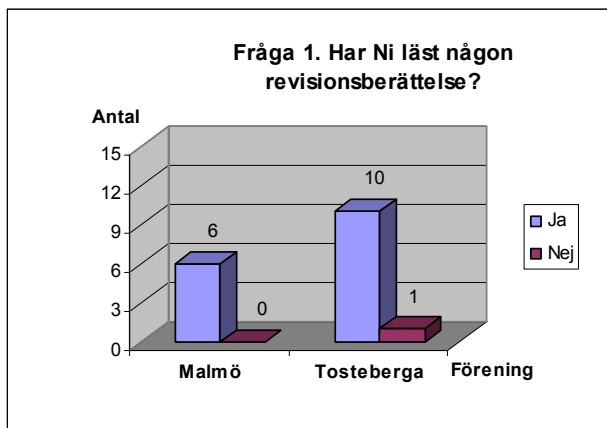
H_1 : Styrelsen har behov av differentierad revisionsberättelse

Tabell 4. Styrelsens svarsfrekvens på frågorna 2-6

Styrelsen	Fråga 2.		Fråga 3.			Fråga 4.			Fråga 5.			Fråga 6.			Summa		
	Ja	Nej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej
Antal	16	0	11	4	1	10	4	2	7	4	6	2	7	8	46	19	17
Procent	35 %	0%	24%	21%	4%	22%	21%	12%	15%	21%	35%	4%	37%	47%	56%	23%	21%

När vi testade nollhypotesen genom att göra ett chi-två test på fråga 2, talade chi-två värdet för nollhypotesen. Eftersom de övriga frågorna inte uppfyller kriterierna för chi-två test eller Fisher's test, kunde vi inte testa dessa frågor.

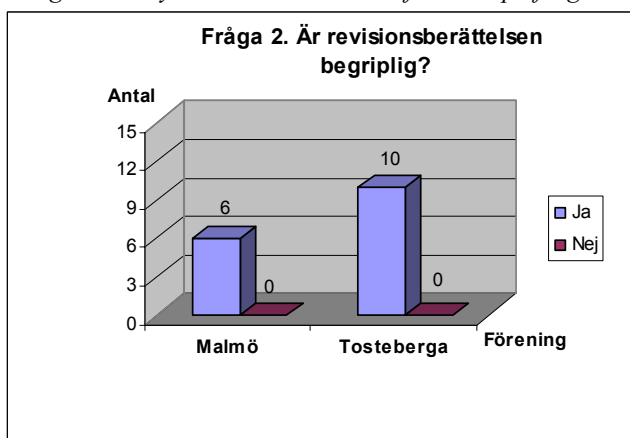
Diagram 7. Styrelseledamöters svarsfrekvens på fråga 1

Fråga 1	Malmö	Tosteberga
Ja	6	10
Nej	0	1
Totalt	6	11

Diagrammet visar att nästan alla styrelseledamöter har läst en revisionsberättelse. Samtliga styrelseledamöter från Malmö har läst en revisionsberättelse. Av alla styrelseledamöter som svarade från Tosteberga var det en styrelseledamot som inte har läst en revisionsberättelse.

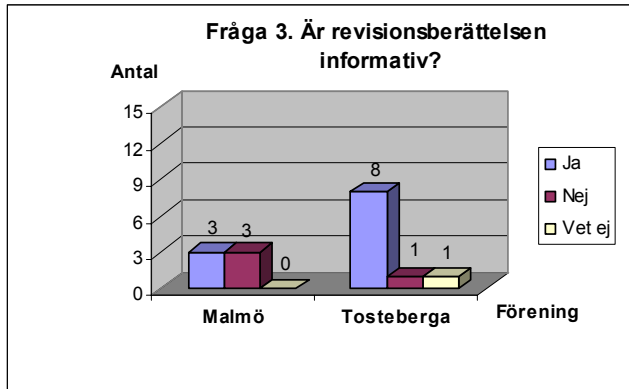
Diagram 8. Styrelseledamöters svarsfrekvens på fråga 2

Fråga 2	Malmö	Tosteberga
Ja	6	10
Nej	0	0
Totalt	6	10

Av alla styrelseledamöter som har läst en revisionsberättelse tycker samtliga i båda föreningarna att revisionsberättelsen är begriplig.

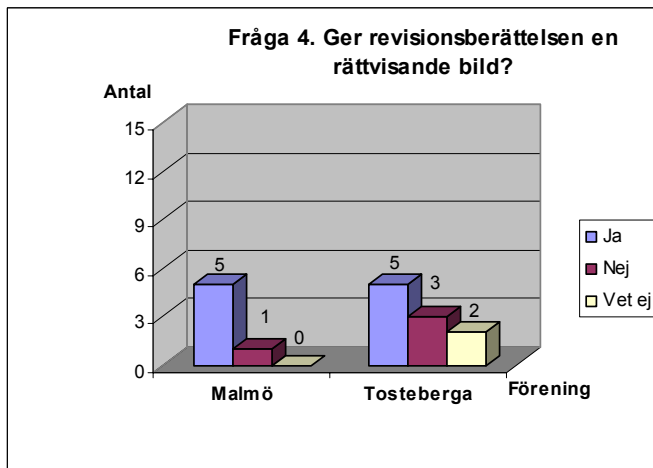
Diagram 9. Styrelseledamöters svarsfrekvens på fråga 3

Fråga 3.	Malmö	Tosteberga
Ja	3	8
Nej	3	1
Vet ej	0	1
Totalt	6	10

Av Tostebergas 10 styrelseledamöter tycker 8 av dem att revisionsberättelsen är informativ. En styrelseledamot i Tosteberga tycker inte att revisionsberättelsen är informativ och en styrelseledamot har ingen uppfattning om revisionsberättelsen är informativ eller ej. Hälften av Malmö styrelseledamöter tycker att revisionsberättelsen är informativ och hälften tycker att den inte är det.

Diagram 10. Styrelseledamöters svarsfrekvens på fråga 4

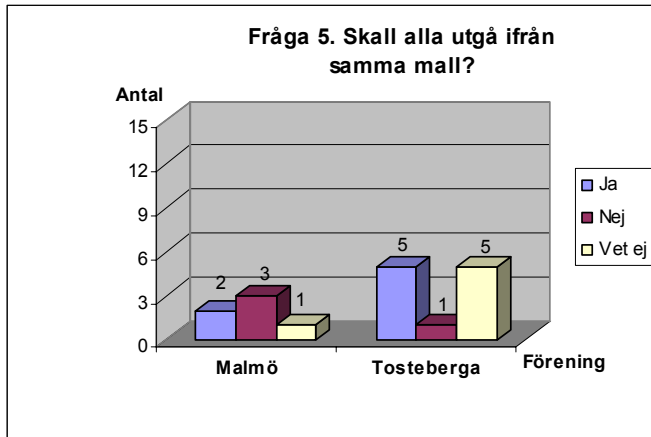

Fråga 4.	Malmö	Tosteberga
Ja	5	5
Nej	1	3
Vet ej	0	2
Totalt	6	10

Resultatet visar att 5 av Malmö totala 6 styrelseledamöter tycker att revisionsberättelsen ger en rättvisande bild. Endast en styrelseledamot i Malmö tycker att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild. Hälften av Tostebergas styrelseledamöter tycker att revisionsberättelsen ger en rättvisande bild. Det är fler styrelseledamöter i Tosteberga som tycker att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild. Det är två styrelseledamöter

från Tosteberga som inte har någon uppfattning om revisionsberättelsen ger en rättvisande bild eller ej.

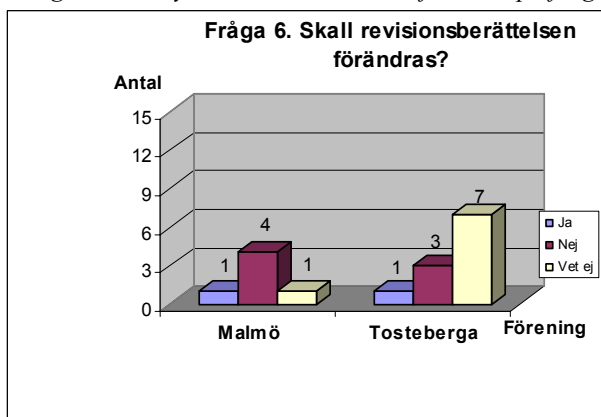
Diagram 11. Styrelseledamöters svarsfrekvens på fråga 5

Fråga 5.	Malmö	Tosteberga
Ja	2	5
Nej	3	1
Vet ej	1	5
Totalt	6	11

Resultatet visar att det är fler styrelseledamöter i Tosteberga som tycker att alla skall utgå ifrån samma mall. Hälften av Malmös styrelseledamöter tycker inte att alla skall utgå ifrån samma mall och endast en styrelseledamot i Tosteberga har samma uppfattning. Det är fler styrelseledamöter i Tosteberga som inte kan uttala sig om alla skall utgå ifrån samma mall.

Diagram 12. Styrelseledamöters svarsfrekvens på fråga 6

Fråga 6.	Malmö	Tosteberga
Ja	1	1
Nej	4	3
Vet ej	1	7
Totalt	6	11

En styrelseledamot från vardera föreningen tycker att revisionsberättelsen skall förändras. 7 av Tostebergas 11 styrelseledamöter har inte någon uppfattning om revisionsberättelsen skall förändras eller ej, medan det är endast en styrelseledamot i Malmö som delar samma uppfattning. Det är fler

styrelseledamöter i Malmö som tycker att revisionsberättelsen inte skall förändras, jämfört med styrelseledamöter i Tosteberga.

En av Tostebergas styrelseledamot anser att revisionsberättelsen är ganska tråkig, då man bara ändrar datumet från år till år. En av Malmös styrelseledamot tycker att revisorn skall göra en fylligare redogörelse för i vilka delar revisionen har utförts.

6.5.3 Sponsorer

Hypotesen för sponsorerna är att sponsorer har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten. Det här grundar sig på att sponsorerna i en stor ideell förening inte har den nära relation som en liten ideell förening har. Sponsoringens storlek är också mer omfattande och därmed tar sponsorerna till den stora föreningen en större risk.

Noll- och mothypotes för sponsorerna:

H0: Sponsorer till en ideell förening har inte behov av differentierad revisionsberättelse

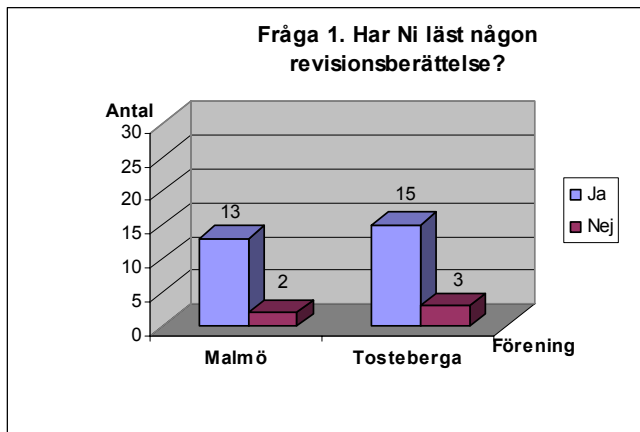
H1: Sponsorer till en ideell förening har behov av differentierad revisionsberättelse

Tabell 5. Sponsorernas svarsfrekvens på frågorna 2-6

Sponsor	Fråga 2.		Fråga 3.			Fråga 4.			Fråga 5.			Fråga 6.			Summa		
	Ja	Nej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej	Ja	Nej	Vet ej
Antal	21	26	14	12	2	12	13	3	12	12	9	7	13	10	66	75	24
Procent	32%	35%	58%	26%	8%	18%	17%	13%	18%	16%	38%	11%	17%	42%	40%	45%	15%

Efter att ha testat nollhypotesen med ett Fisher's test på fråga 2 fann vi att testet ej talade för nollhypotesen. Däremot vid test av frågorna 5 och 6 med chi-två test, talade chi-två värdet för nollhypotesen. De övriga frågorna kunde vi inte testa med vare sig chi-två eller Fisher's test, eftersom svarsfrekvensen inte uppfyller kriterierna för testen.

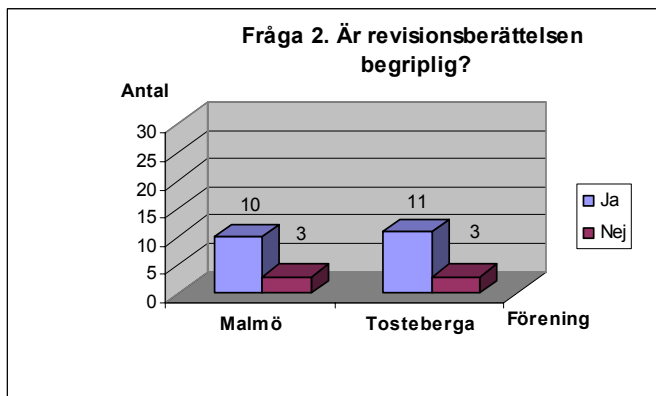
Diagram 13. Sponsorernas svarsfrekvens på fråga 1

Fråga 1.	Malmö	Tosteberga
Ja	13	15
Nej	2	3
Totalt	15	18

Av totalt 30 sponsorer från respektive klubb har vi fått 15 svar från Malmö och 18 från Tosteberga. Man kan utläsa ur diagram 7 att 28 sponsorer av totalt 33 har läst en revisionsberättelse. Det är fler sponsorer till Tosteberga som inte har läst en revisionsberättelse, jämfört med sponsorer till Malmö.

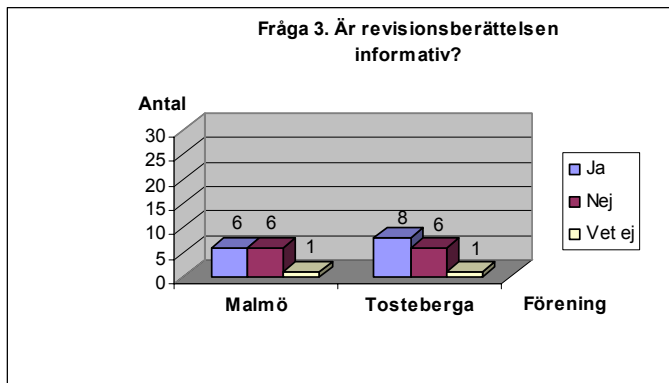
Diagram 14. Sponsorernas svarsfrekvens på fråga 2

Fråga 2.	Malmö	Tosteberga
Ja	10	11
Nej	3	3
Totalt	13	14

Diagram 8 visar att majoriteten av sponsorerna tycker att revisionsberättelsen är begriplig. Det är en sponsor mer i Tosteberga, som tycker att revisionsberättelsen är begriplig. I de båda föreningarna är det 3 sponsorer, som tycker att revisionsberättelsen inte är begriplig.

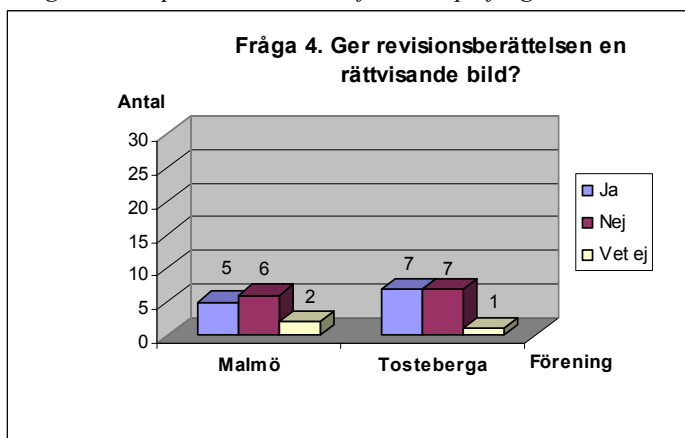
Diagram 15. Sponsorernas svarsfrekvens på fråga 3

Fråga 3.	Malmö	Tosteberga
Ja	6	8
Nej	6	6
Vet ej	1	1
Totalt	13	15

Resultatet visar att det är fler sponsorer, som tycker att revisionsberättelsen är informativ. En jämförelse mellan Malmös och Tostebergas sponsorer visar att det är fler sponsorer till Tosteberga som tycker att revisionsberättelsen är informativ. 6 sponsorer från vardera föreningen tycker att revisionsberättelsen inte är informativ. En sponsor till respektive förening har inte någon uppfattning om revisionsberättelsen är informativ eller ej.

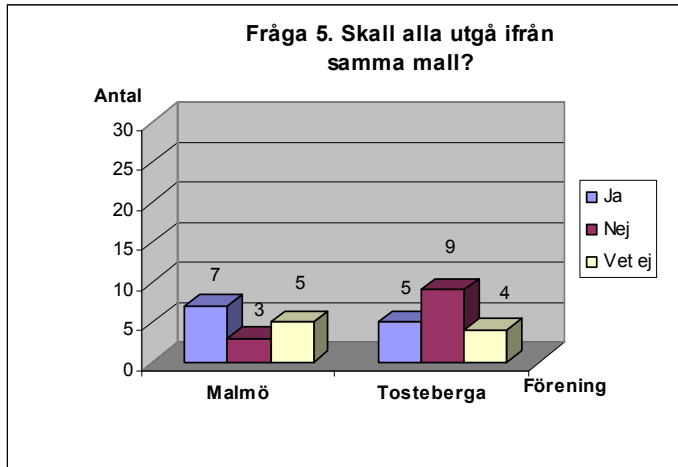
Diagram 16. Sponsorerens svarsfrekvens på fråga 4

Fråga 4	Malmö	Tosteberga
Ja	5	7
Nej	6	7
Vet ej	2	1
Totalt	13	15

Diagram 10 visar att 13 sponsorer av 28 tycker att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild. Man kan även utläsa att det är fler sponsorer till Tosteberga, än Malmö, som tycker att revisionsberättelsen ger en rättvisande bild. Det är även fler sponsorer till Tosteberga som tycker att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild. Det är fler sponsorer till Malmö som inte har tagit ställning till om revisionsberättelsen är informativ eller ej.

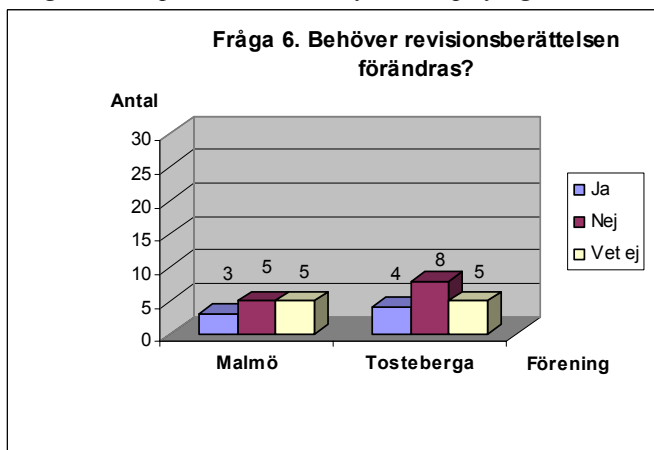
Diagram 17. Sponsorernas svarsfrekvens på fråga 5

Fråga 5	Malmö	Tosteberga
Ja	7	5
Nej	3	9
Vet ej	5	4
Totalt	15	18

Resultatet visar att det är fler sponsorer till Tosteberga som tycker att man inte skall utgå ifrån samma mall vid utformning av revisionsberättelsen. Sponsorerna till Malmö är mer positiva till att utgå ifrån en enhetlig mall vid revisionsberättelsens utformning. Sammanlagt är det 9 sponsorer som inte har någon uppfattning om alla skall utgå ifrån samma mall.

Diagram 18. Sponsorernas svarsfrekvens på fråga 6

Fråga 6	Malmö	Tosteberga
Ja	3	4
Nej	5	8
Vet ej	5	5
Totalt	13	17

Resultatet på fråga 6 visar att 13 sponsorer av totalt 30 har svarat nej på frågan om revisionsberättelsen behöver förändras. Man kan även utläsa att 4 sponsorer till Tosteberga och 3 sponsorer till Malmö som tycker att revisionsberättelsen behöver förändras. Resultatet visar att Tostebergas sponsorer har en mer negativ inställning till att revisionsberättelsen skall förändras, än vad Malmös sponsorer har. Det är 5 sponsorer från vardera föreningen som inte har någon uppfattning om revisionsberättelsen skall förändras.

Angående frågan om vilken ytterligare information sponsorerna vill att revisorn skall lämna i revisionsberättelsen, tycker en av Tostebergas sponsorer att det inte behövs mer information i revisionsberättelsen. Däremot tycker en annan sponsor att revisionsberättelsen kan vara mer specificerad på vad som har granskats och att den skall vara mer lättförståelig. En av Malmös sponsorer tycker att det som står i revisionsberättelsen är tillräckligt och därmed behövs det inte mer information i revisionsberättelsen.

6.5.4 Skattemyndigheten

Hypotesen för Skattemyndigheten är att Skattemyndigheten har större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening än i en liten. På grund av att en stor förenings verksamhet är omfattande kan man ifrågasätta deras ideella syfte, därför har skattemyndigheten ett större behov av differentierad revisionsberättelse i en stor ideell förening.

Tabell 6. Skattemyndighetens svar på frågorna 1-6

Skattemyndigheten	Ja	Nej	Vet ej
Fråga 1.	M & K		
Fråga 2.	M & K		
Fråga 3.		M & K	
Fråga 4.		M	K
Fråga 5.	M & K		
Fråga 6.	M & K		

M = Malmö
K = Kristianstad

Av de två Skattemyndighet som vi har undersökt har båda läst en revisionsberättelse och tyckt att den är begriplig. Skattemyndigheten i Malmö och Kristianstad har samma uppfattning om att revisionsberättelsen inte är informativ. De har olika åsikter när det gäller om revisionsberättelsen ger en rättvisande bild av föreningens verksamhet. Skattemyndigheten i Kristianstad har ingen uppfattning om revisionsberättelsen ger en rättvisande bild eller ej, medan Skattemyndigheten i Malmö tycker att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild. Frågan om alla organisationer skall utgå ifrån samma mall vid utformning av revisionsberättelsen är både Malmös och Kristianstads Skattemyndighet överens

om att man skall utgå ifrån samma mall. Skattemyndigheten har samma uppfattning om att revisionsberättelsen skall förändras.

Den ytterligare information som Skattemyndigheten i Malmö vill att revisorn skall lämna är information om föreningsverksamheten har bedrivits enligt stadgarna. Skattemyndigheten i Kristianstad tycker att revisionsberättelsen är oftast för standardiserad och intetsägande. I revisionsberättelsen vill de att revisorn skall ge upplysningar om när, var och hur revisionsuppdraget utförts och ett utlåtande om den ekonomiska ställningen. Dessutom vill de att revisorn skall lämna kommentarer till inträffade eller framtida händelser, som kan vara av avgörande betydelse för verksamhetens fortlevnad eller framtid.

6.5.5 Bidragsgivare

Vår hypotes om bidragsgivarna är att de inte har behov av differentierad revisionsberättelse i de båda föreningarna. Det här grundar sig på att årsredovisningen och revisionsberättelsen utgör kompletterande information vid fastställande av bidrag och att de rapporter som föreningen lämnar till bidragsgivaren är tillräckligt som underlag.

Tabell 7. Bidragsgivarnas svar på frågorna 1-6

Bidragsgivare	Ja	Nej	Vet ej
Fråga 1.	M & T,T		
Fråga 2.	M & T	T	
Fråga 3.	T	M & T	
Fråga 4.		M & T	T
Fråga 5.	M	T,T	
Fråga 6.	T	M	T

<p>M = Malmö T = Tosteberga</p>

Malmöns bidragsgivare har svarat att han eller hon har läst en revisionsberättelse och tycker att revisionsberättelsen är begriplig. De två som utgör Tostebergas bidragsgivare har svarat att de båda har läst en revisionsberättelse, men de skiljer sig åt vad gäller begripligheten. Två av bidragsgivarna, en för Malmö och en för Tosteberga, tycker att revisionsberättelsen inte är informativ och att den inte ger en rättvisande bild av verksamheten. Det är en bidragsgivare från Tosteberga som

tycker att den är informativ och en som inte har någon uppfattning om revisionsberättelse ger en rättvisande bild. Bidragsgivaren till Malmö tycker att organisationen skall utgå från samma mall vid utformning av revisionsberättelse, men bidragsgivarna till Tosteberga tycker tvärtom. Vid frågan om revisionsberättelsen behöver förändras visar svaren att bidragsgivaren till Malmö inte vill att den skall förändras, medan svaren från Tostebergas bidragsgivare visar att den ene vill att revisionsberättelsen skall förändras och den andre har ingen uppfattning. En av Tostebergas bidragsgivare tycker att det är viktigt att revisionsberättelsen är enkel och i synnerhet i de mindre föreningarna.

6.6 Bortfall

Sammanlagt har vi skickat ut 146 enkäter och fått tillbaka 102 stycken, vilket gör att vi har en sammanlagd svarsfrekvens på ca 70%. Enligt Dahmström (2000) finns det två olika slags bortfall, individbortfall och partiellt bortfall. Vi har inte fått svar från 44 individer, vilket utgör vårt individbortfall. Av de 102 enkäter vi fick in var det 7 stycken som inte var helt ifyllda, som blev partiellt bortfall.

Tabell 1: Malmös svarsfrekvens

Intressent	Antal svar	Bortfall
Medlemmar	22	27%
Sponsorer	15	50%
Styrelsen	6	40%
Skattemyndigheten	1	0%
Bidragsgivare	1	0%

Tabell 2: Tostebergas svarsfrekvens

Intressent	Antal svar	Bortfall
Medlemmar	25	17%
Sponsorer	18	40%
Styrelsen	11	0%
Skattemyndigheten	1	0%
Bidragsgivare	2	0%

Individbortfallet kan bland annat bero på att respondenterna inte vill delta i vår undersökning eller att de inte hade tid att fylla i enkäten. Vid kontakt med intressenterna för påminnelse, uppmärksammade vi att vissa respondenter inte ansåg att det var intressant för dem att besvara vår enkät. Detta tyder på att vi har misslyckats att väcka respondentens intresse i introduktionsbrevet att delta i vår undersökning. Vi fick även e-post från en respondent om att han inte förstod varför han blev utvald att besvara enkäten. Detta betyder att vi inte har varit tydliga i introduktionsbrevet om varför respondenten blev utvald och varifrån vi har fått dennes kontaktuppgifter. Individbortfallet berodde även på att vissa respondenter var bortresta eller oanträffbara.

Vi hanterar det partiella bortfallet genom att inte utesluta enkäten helt, utan vi använder de svar som har lämnats. Detta medför att svarsfrekvensen för en grupp kan variera från fråga till fråga (Lekvall et al, 2001).

6.7 Kapitelsammanfattning

Vi har valt att använda surveyundersökning som undersökningsmetod. Anledningen till valet är att vi avser att studera ett flertal intressenter och vill kunna generalisera resultatet. Vidare har vi använt oss av en postenkät vid datainsamlingen, eftersom vi ville nå många respondenter som är utspridda på olika geografiska områden. Vår målpopulation blev intressenterna till fotbollsklubbarna som vi identifierade från vår intressentmodell. Bland medlemmarna och sponsorerna har vi gjort ett systematiskt urval, där vi utgick ifrån olika register. Vi har gjort en totalundersökning på de övriga intressenterna. Vidare i kapitlet har vi beskrivit enkätens utformning och betydelsen av enkätfrågorna. Vi har även redogjort för de validitets- och reliabilitetsproblem, som kan förekomma i vår undersökning. Sammanlagt har vi skickat ut 146 enkäter och fick tillbaka 102, vilket motsvarade en svarsfrekvens på ca 70 %. Utifrån svarsfrekvenserna diskuterades bortfallet och orsakerna till det. Avslutningsvis presenterades det empiriska resultatet i form av olika tabeller och diagram.

7. ANALYS

I detta kapitel analyserar vi det empiriska resultatet för varje intressentgrupp och diskuterar kring våra hypoteser, som i sin tur ger indikationer på att intressenterna har behov av differentierad revisionsberättelse.

Vårt syfte med uppsatsen är att utvärdera behovet av differentierad revisionsberättelse och därför skall vi analysera intressentgruppernas behov av differentierad revisionsberättelse utifrån vårt empiriska resultat.

7.1 Medlemmar

Vid test av frågorna med hjälp av chi-två test, talade testen för att medlemmar inte har behov av differentierad revisionsberättelse. Man kan däremot utläsa från den sammanlagda svarsfrekvensen för medlemmarna att det finns ett behov av differentierad revisionsberättelse. Utifrån det empiriska resultatet, kan man utläsa att medlemmarna i en stor ideell förening tycker att revisionsberättelsen inte är informativ, att den inte ger en rättvisande bild samt att den bör förändras. Det här tyder på att medlemmar i en stor ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse. Detta utesluter inte att medlemmar i en liten ideell förening kan ha större behov av differentierad revisionsberättelse, eftersom resultatet visade att de tycker att revisionsberättelsen är obegriplig och att man inte bör utgå ifrån samma mall vid utformning av revisionsberättelse. Vid en sammanvägning av resultaten framkommer det däremot att medlemmar i en stor ideell förening tenderar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse. Anledningen till detta anser vi kan vara att de saknar den insyn och nära relation till föreningen som medlemmar i en liten ideell förening har. Man bör dock beakta att urvalets storlek och enkätens utformning kan ha en påverkan på resultatets utfall, eftersom det föreligger ingen större skillnad mellan föreningarnas svarsfrekvens.

På grund av att revisionsberättelsen innehåller många facktermer, har medlemmarna en önskan att revisionsberättelsen skall vara utformad på ett enkelt

och lättförståeligt sätt och inte så formellt, utan mer personligt. Medlemmarna anser bland annat att revisorn skall tydliggöra revisionens omfattning, lämna kommentarer om intäkterna använts på avsett sätt samt kommentarer om spelarlöner, publikintäkter och bidrag.

7.2 Styrelsen

Vi kunde endast göra ett chi-två test på fråga två, som talade för att det finns en svag tendens hos styrelseledamöterna att de inte har behov av differentierad revisionsberättelse. Däremot talade den sammanlagda svarsfrekvensen för att det finns ett behov av differentierad revisionsberättelse hos styrelseledamöterna. Anledningen till att styrelseledamöterna tenderar att ha behov av differentierad revisionsberättelse, kan vara att styrelseledamöterna tycker att de uttalanden som revisorn gör i revisionsberättelsen inte är tillräckliga, för att intressenterna skall kunna ha förtroende för dem. Eftersom styrelsen har personligt ansvar, är de måna om att inga oegentligheter har förekommit, för att undkomma ansvarskyldighet. Även om styrelsen har kontinuerlig kontakt med revisorn, kan det finnas styrelseledamöter som inte har full insyn i revisorns granskning av föreningen. De vill då att revisorn skall lämna mer information om deras granskning i revisionsberättelsen. Genom att lämna mer information till revisorn, underlättas revisorns granskning som kan leda till att revisionsberättelsen blir mer tillförlitlig.

Vid en jämförelse mellan föreningarnas styrelseledamöter, visade det sig att det finns en indikation på att styrelseledamöterna i en stor ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse. Detta på grund av att de tycker att revisionsberättelsen inte är informativ och att man inte skall utgå ifrån samma mall vid utformning av revisionsberättelse. De anser därför att revisionsberättelsen behöver förändras. Resultaten tyder även på att styrelseledamöter i en liten ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse, då de anser att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild och bör förändras. En sammanslagning av resultaten visar att styrelseledamöter i en stor ideell förening indikerar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse. Anledningen till detta tror vi beror på att den standardiserade revisionsberättelsen inte innehåller den information styrelseledamöterna vill ha

och att den är obegriplig, pga. alla facktermer. Bortfallet hade kunnat ha en effekt på resultatet, men eftersom vi har gjort en totalundersökning på styrelseledamöterna och att samtliga styrelseledamöter från Tosteberga har svarat, tror vi att utfallet hade blivit detsamma, dvs. att en stor ideell förening tenderar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse.

7.3 Sponsorer

Testning av frågorna gav ett blandat resultat, där ett Fisher's test talade ej för att sponsorer har behov av differentierad revisionsberättelse, medan två chi-två värden talade för att sponsorer har behov av den. Den sammanlagda svarsfrekvensen visade även att sponsorer har behov av differentierad revisionsberättelse. När vi jämförde föreningarna visade resultatet att sponsorer till en liten ideell förening indikerar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse, pga. att de tycker att revisionsberättelsen inte ger en rättvisande bild och att man inte bör utgå ifrån samma mall vid utformning av revisionsberättelse. Därför vill de att revisionsberättelsen skall förändras. Vi anser att detta kan bero på att vissa sponsorer inte har en vana att läsa revisionsberättelser, vilket gör att de inte förstår innehållet i dem. En annan anledning kan vara att vissa sponsorer tycker att den kortfattade revisionsberättelsen inte ger den information de behöver.

Utifrån det empiriska resultatet framgår det att sponsorerna vill att revisionsberättelsens utformning skall vara mer lättförståelig och att den skall innehålla mer specifik information om vad revisorn har granskat. Då det är viktigt för sponsorerna att få information om vad de sponsrade medlen har använts till, anser vi att det är befogat att sponsorerna vill att denna information skall framgå i revisionsberättelsen.

7.4 Skattemyndigheten

Vid analys av Skattemyndighetens svar visade det sig att Skattemyndigheten har en stark tendens till ett likartat behov av differentierad revisionsberättelse från ideella föreningar, vare sig det är en stor eller en liten ideell förening. Denna

tendens kan bero på att Skattemyndigheten har bestämda lagbestämmelser som de utgår ifrån vid fastställandet av skatter och avgifter. Föreningens storlek har därför ingen direkt påverkan på revisionsberättelsens omfattning. Skattemyndigheten använder redovisningen som underlag när de fastställer hur mycket skatt och avgifter föreningen skall betala. Revisionsberättelsen utgör en kontrollfunktion för Skattemyndigheten, där revisorn bekräftar att skatter och avgifter har betalats in samt att deklARATIONEN har lämnats. Utifrån resultatet har Skattemyndigheten en vilja att revisionsberättelsen skall förändras, eftersom de tycker att revisionsberättelsen inte är informativ. De vill att revisionsberättelsen skall innehålla information om föreningsverksamheten har bedrivits enligt stadgarna och fylligare information om revisorns granskning. Vidare vill de att revisorn skall lämna kommentarer om händelser som har avgörande betydelse för verksamhetens fortlevnad och framtid.

7.5 Bidragsgivare

Resultatet visade att bidragsgivarna i de båda föreningarna har ett behov av differentierad revisionsberättelse, vilket inte överensstämde med vår hypotes, eftersom vi ansåg att bidragsgivarna inte har ett behov. Vid en jämförelse av bidragsgivarna, visade det sig att de har ett likartat svarsbeteende i vissa frågor. Vid en sammanslagning av resultaten tyder det på att det finns en svag tendens till att bidragsgivare till en liten ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse. Detta kan bero på att de tycker att revisionsberättelsen inte är begriplig, informativ och att man inte skall utgå ifrån samma mall. Bidragsgivarna till en liten ideell förening vill därför att revisionsberättelsen skall förändras. Bidragsgivarna använder inte revisionsberättelsen huvudsakligen som underlag när de fastställer bidragets storlek till föreningarna. Bidragsgivaren har bestämda rapporter som de kräver in från föreningarna för att kunna fatta beslut om bidragets storlek. Förklaringen till att de har ett behov av differentierad revisionsberättelse kan vara att de rapporter som bidragsgivarna får in inte räcker som grund vid fastställandet av bidragets storlek. Ur det empiriska resultatet kan man utläsa att majoriteten av bidragsgivarna inte tycker att revisionsberättelsen är informativ. Ytterligare information som bidragsgivarna vill att revisionsberättelsen skall innehålla kan vara upplysningar om bidraget har

använts på avsett sätt samt om uppgifterna som föreningen har lämnat är tillförlitliga.

7.6 Kapitelsammanfattning

I detta kapitel har vi analyserat det empiriska resultatet för de olika intressentgrupperna. När vi vägde samman resultaten för medlemmarna, tydde det på att medlemmar i en stor ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse. Vi anser att detta beror på att de saknar den insyn och nära relation till föreningen som medlemmar i en liten ideell förening har. När vi jämförde föreningarnas styrelseledamöter, visade det sig att det finns en indikation på att styrelseledamöterna i en stor ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse. Anledningen kan vara att de tycker att den standardiserade revisionsberättelsen inte är informationsrik och att den är obegriplig, med alla sina facktermer. De sammanslagna resultaten av sponsorernas svar visade att sponsorer till en liten ideell förening tenderar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse. Detta kan bero på att sponsorerna till en liten ideell förening tycker att den kortfattade revisionsberättelsen hos föreningen inte ger den information de behöver. Resultatet visade att Skattemyndigheten har en stark tendens till likartat behov av differentierad revisionsberättelse i de båda föreningarna. Förklaringen till detta kan vara att Skattemyndigheten har bestämda lagbestämmelser som de utgår ifrån vid fastställandet av skatter och avgifter. Därför anser vi att föreningens storlek inte har någon direkt påverkan på revisionsberättelsens omfattning. Vid en sammanvägning av bidragsgivarnas resultat, visade det att bidragsgivare till en liten ideell förening indikerar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse. Vi anser att anledningen kan vara att de tycker att revisionsberättelsen är obegriplig och att den inte är informativ.

8. SLUTSATS

I detta kapitel redogör vi för våra slutsatser för varje intressentgrupp. Behovet av differentierad revisionsberättelse tenderar att variera, oavsett föreningens storlek. Kapitlet avslutas med förslag på fortsatt forskning.

8.1 Slutdiskussion

I vår analys konstaterade vi att det finns ett behov av differentierad revisionsberättelse hos de olika intressenterna. Vi kom även fram till att intressenternas behov av differentierad revisionsberättelse tenderar att variera, oavsett föreningens storlek.

Vi kunde se en tendens att medlemmar i en stor ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse än medlemmar i en liten ideell förening. Det är vanligare att en stor ideell förening utgår ifrån en standardiserad mall vid utformning av revisionsberättelse. Den standardiserade revisionsberättelsen kan vara obegriplig för medlemmarna, eftersom den innehåller olika facktermer. Revisionsberättelser skall ge läsaren information, inte avskräcka dem från att ta del av den, genom standardiserade fraser och svårbegripliga facktermer. Det här kan medföra att medlemmarna inte kan tillgodogöra sig innehållet i revisionsberättelsen. Medlemmarna har då ett behov av att revisionsberättelsen bör förändras till att bli mer lättförståelig. Den stora föreningens verksamhet är också mer omfattande och graden av professionell verksamhet är relativt hög, vilket medför att en noggrannare revision behövs. Allt det här ger en indikation på att revisionsberättelsen bör vara differentierad. Medlemmarna vill t ex att revisorn skall lämna kommentarer om intäkterna har använts på avsett sätt.

Det visade sig att det finns indikation på att styrelseledamöter i en stor ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse än styrelseledamöter i en liten ideell förening. Detta anser vi kan bero på att styrelseledamöterna tycker att revisionsberättelsen skall vara mer informationsrik, då den är standardiserad. Den information som styrelseledamöterna vill att revisorn skall lämna i revisionsberättelsen är mer information om i vilka delar revisionen har utförts. Då styrelseledamöterna har personligt ansvar, är de intresserade av att de uttalanden som revisorn gör är befogade, eftersom revisorns uttalanden påverkar intressenternas förtroende för styrelseledamöterna.

När ett företag sponsrar en förening tar de en risk, oberoende av sponsringens storlek. Man kan se sponsringen som en investering, där avkastningen är att försäljningen skall öka. Risken är att företagets varumärke inte marknadsförs på avsett sätt, vilket kan medföra att avkastningen inte blir som förväntad. De är då måna om att föreningen använder de sponsrade medlen till avsett syfte, därför har de ett behov av differentierad revisionsberättelse, oavsett föreningens storlek. Resultatet visade att sponsorer till en liten ideell förening tenderar att ha större behov av differentierad revisionsberättelse. Detta kan bero på att sponsorerna tycker att revisionsberättelsen i en liten ideell förening är kortfattad och innehåller inte så mycket information. Den ytterligare information som sponsorerna vill ha i revisionsberättelsen är mer utförlig information om revisorns granskning. De vill även att revisionsberättelsen skall vara mer lättförståelig.

Vi fann vidare att Skattemyndigheten har en stark tendens till ett likartat behov av differentierad revisionsberättelse i de båda föreningarna. Detta kan bero på att när de fastställer skatter och avgifter utgår de ifrån bestämda lagbestämmelser. Föreningens storlek har därför ingen direkt påverkan på skattemyndighetens behov av differentierad revisionsberättelse. Skattemyndigheten vill att revisionsberättelsen skall innehålla information om föreningens verksamhet har bedrivits enligt stadgarna. Dessutom vill de ha mer information om revisorns granskning av verksamheten.

Att bidragsgivarna har ett behov av differentierad revisionsberättelse anser vi kan bero på att de rapporter som bidragsgivarna får in inte räcker som grund vid fastställandet av bidragets storlek. De kan då vara intresserade av att få information om bidraget har använts på avsett sätt. Vi har kommit fram till att bidragsgivare till en liten ideell förening har större behov av differentierad revisionsberättelse än bidragsgivare till en stor ideell förening. Anledningen kan vara att de tycker att revisionsberättelsen inte är begriplig, informativ och att revisionsberättelsens utformning inte skall vara enhetlig.

Sammanfattningsvis har vi kommit fram till att vår undersökning ger en indikation på att det finns behov av differentierad revisionsberättelse hos ideella föreningar. Vi kunde varken acceptera eller förkasta våra hypoteser om

intressenternas behov av differentierad revisionsberättelse, eftersom resultatet visade att deras behov varierar, oberoende av föreningens storlek. Vår undersökning ger en signal till att revisionsberättelsen behöver förändras hos fotbollsklubbarna. Det behövs djupare studier och bredare undersökning av intressenternas behov av differentierad revisionsberättelse, för att resultatet skall kunna generaliseras till andra ideella föreningar. Då vi fann att fotbollsklubbarna har ett behov av differentierad revisionsberättelse, borde inte andra organisationer också ha behov av den? Utifrån undersökningens resultat anser vi att det kan finnas skäl till att även andra organisationer har behov av differentierad revisionsberättelse, pga. att många intressenter tycker att revisionsberättelsen är obegriplig. För att en förändring skall kunna ske krävs det att organisationerna inser att många har behov av differentierad revisionsberättelse och att nyttan överstiger kostnaden.

8.2 Förslag till fortsatt forskning

Under uppsatsens gång har vi lagt märke till att en del ideella föreningars syften kan ifrågasättas, då deras verksamhet är omfattande. Det kan då vara intressant att studera om en ideell förening kan anses som en ideell förening. Det kanske kan likna en ekonomisk förening eller rent av ett aktiebolag.

Ett alternativ till fortsatt forskning skulle kunna vara att man studerar olika ideella föreningar eller andra organisationsformer, istället för intressenter till ideella föreningar. Man kan då undersöka hur deras inställning är till att behöva upprätta en revisionsberättelse som tar tillvara intressenternas informationsbehov

REFERENSLISTA

Aktiebolagslag (1975:1385)

Andersen, H. (1994). *Vetenskapsteori och metodlära*. Lund: Studentlitteratur

Anthony, R. N. & Govindarajan, V. (2001). *Management control systems*. (10:e uppl.). New York: McGraw-Hill

-
- Artsberg, K. (2003). *Redovisningsteori*. Malmö: Liber ekonomi
- Bakka, J. F., Fivesdal, E. & Lindkvist, L. (1999). *Organisationsteori*. (3: e uppl.). Malmö: Liber ekonomi
- Berlin, S. (1994). Vad skriver vi egentligen i revisionsberättelsen?. *Balans*, nr 10
- Christensen, L., Andersson, N., Carlsson, C. & Haglund, L. (2001). *Marknadsundersökning – en handbok*. (2: a uppl.). Lund: Studentlitteratur
- Dahmström, K. (2000). *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning*. (3: e uppl.). Lund: Studentlitteratur
- Eniro Sverige AB. Telefonkatalog *Eniro: Gula Sidorna Kristianstad 2004*. (2003 år utgåva). Tryck: Elanders Tryckeri AB
- Eniros hemsida. [online]. (Accessdatum 2004-12-09). Tillgänglig på <URL: <http://gulasidorna.eniro.se/>>
- FARs revisionsbok* (2004). Stockholm: Far Förlag AB
- FARs Samlingsvolym Del 1*. (2004). (6: e uppl.). Stockholm: Far Förlag AB
- Finansdepartementets Kommittédirektiv 2004:92. *Översyn av bestämmelser om inkomstbeskattning av idrottslig verksamhet*
- FitzRoy, F., Acs, Z. & Gerlowski, D. (1998). *Management and Economics of Organisations*. Prentice Hall Europe
- Hartman, J. (2004). *Vetenskapligt tänkande. Från kunskapsteori till metodteori*. (2: a uppl.). Lund: Studentlitteratur
- Hatch, M. J. (2002). *Organisationsteori. Moderna, symboliska och postmoderna perspektiv*. Lund: Studentlitteratur
- Hemström, C. (2000). *Organisationernas rättsliga ställning. Om ekonomiska och ideella föreningar*. (6:e uppl.). Göteborg: Norstedts Juridik AB
- Hemström, C. (2002). *Bolag-Föreningar-Stiftelser. En introduktion*. (4:e uppl.). Göteborg: Norstedts Juridik AB
- Jacobssen, D. I. & Thorsvik, J. (2002). *Hur moderna organisationer fungerar*. (2: a uppl.). Lund: Studentlitteratur
- Johansson, S. (2002). *Associationsrätten*. (2: a uppl.). Stockholm: Norstedts Juridik AB
- Kristianstads kommuns hemsida. [online]. (Accessdatum 2004-12-09). Tillgänglig på <URL: http://www.kristianstad.se/templates_custom/Page___4092.aspx>

- Körner, S. (1985). *Statistisk slutledning*. Lund: Studentlitteratur
- Lekvall, P & Wallbin, C. (2001). *Information för marknadsföringsbeslut*. (4: e uppl.). Göteborg: IHM Publishing
- Lundén, B. & Lindblad, J. (2002). *Ideella föreningar. Skatt, ekonomi och juridik*, (5: e uppl.). Uddevalla: Mediaprint
- Malmsten, K. (2000). *Idrottens föreningsrätt*, (1:1 uppl.). Stockholm: Norstedts Juridik AB
- Malmö FF: s hemsida. [online]. (Accessdatum 2004-11-22). Tillgänglig på <URL: http://www.mff.se/klubben/om_malmo_ff.asp>
- Malmö FF: s årsredovisning*. (2003)
- Malmö kommuns hemsida. [online]. (Accessdatum 2004-12-09). Tillgänglig på <URL: <http://www.malmo.se>>
- Lagrådsremiss (2004-05-06). Så ska en revisionsberättelse utformas. *Nytt från revisorn, nr 5*
- Patel, R. & Davidsson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur
- Prop. 2003/04:157*. Nya bestämmelser om revisionsberättelsens utformning
- Revisionslag* (1999:1079)
- RSV 324:13. (2002). *Skatteregler för ideella föreningar och stiftelse*
- Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. (2003). *Research Methods for Business Students*, (3rd ed.). Harlow: FT Prentice Hall
- Scott, W. (2003). *Financial accounting theory*, (3rd ed.). Toronto: Prentice Hall
- Siegel, S. (1956). *Nonparametric Statistics . For the behavioral sciences*. Tokyo: McGraw-Hill Kogakusha
- Skattemyndighetens hemsida. [online]. (Accessdatum 2004-12-10). Tillgänglig på <URL: <http://www.skatteverket.se>>
- Skatteverkets informationstext. [online] (Accessdatum 2004-11-18) Tillgänglig på <URL:<http://skatteverket.se/infotext/foreningcivil.html>>
- Skatteverkets informationstext. [online].(Accessdatum 2004-11-19). Tillgänglig på <URL: http://skatteverket.se/infotext/bokforingsskyldighet_for_ideella_foreningar.html>

SKV 455:1. (2004). *Information till allmännyttiga idrottsföreningar*

Smiciklas, M. (2000). *Associationsrättens grunder: bolag, föreningar och stiftelser*. (2: a uppl.). Lund: Studentlitteratur

Smith, D. (2000). *Redovisningens språk*. (2: a uppl.). Lund: Studentlitteratur

SOU 1994:17. (1994). Års- och koncernredovisning enligt EG-direktiv. Göteborg: Graphic Systems AB

SOU 1995:44. (1995). Aktiebolagets organisation. Göteborg: Graphic Systems AB

Styrelseledamot i Tosteberga/Nymölla IF. Lindgren, L. (20041207). Personlig kommunikation

Thurén, T. (1994). *Vetenskapsteori för nybörjare*. (1:5 uppl.). Saltsjö-Boo: Tiger Förlag AB

Tosteberga/Nymölla IF: s hemsida. [online]. (Accessdatum 2004-11-28). Tillgänglig på <URL: <http://go.to/tosteberga>>

Tosteberga/Nymölla IF: s årsredovisning. (2003)

Hej!

Tycker Ni att revisionsberättelsen skall vara differentierad? Med detta menar vi om revisionsberättelsen skall vara annorlunda utformad efter sin verksamhet. Vi skall undersöka detta med hjälp av medföljande enkät. Vi vore tacksamma om Ni vill hjälpa oss med att besvara vår enkät.

Vi är två studenter från Högskolan i Kristianstad som just nu håller på att skriva en kandidatuppsats, inom området redovisning och revision, i företagsekonomi. Vår uppsats handlar om att utvärdera behovet av differentierad revisionsberättelse. Vi har valt att studera ideella föreningar och därför är vi intresserad av att få Era synpunkter som intressant om ideella föreningars revisionsberättelser.

Det är viktigt att vi får in just Ert svar för att vi skall kunna dra relevanta slutsatser. Svaren kommer att behandlas konfidentiellt och resultatet av undersökningen kommer att visas i tabeller och diagram samt i slutsatser.

Om Ni är intresserad av att ta del av resultatet av vår uppsats, kan Ni höra av Er. Har Ni några frågor eller oklarheter kan Ni maila eller ringa till någon av oss.

Var vänlig och svara snarast.

Tack på förhand!
God Jul och Gott Nytt År!

Heidi Ha
XXXX-XX XX XX
XXXXXXX@yahoo.se

Therese Persson
XXXX-XX XX XX

Handledare:
Christer Nilsson
Universitetsadjunkt i företagsekonomi
XXX-XX XX XX
XXXXXXX@e.hkr.se

1. Har Ni läst någon revisionsberättelse?

Vid Nej hoppa till fråga 5.

Ja

Nej

2. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet är begriplig?

Ja

Nej

3. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet är informativ?

Ja

Nej

Vet ej

4. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet ger en rättvisande bild av föreningens verksamhet?

Ja

Nej

Vet ej

5. Tycker Ni att alla organisationer skall utgå ifrån samma mall vid utformning av revisionsberättelsen?

Ja

Nej

Vet ej

6. Tycker Ni att revisionsberättelse i allmänhet behöver förändras?

Vid Nej eller Vet ej hoppa till fråga 8.

Ja

Nej

Vet ej

7. Vilken ytterligare information vill Ni att revisorn skall lämna i

revisionsberättelsen?

8. Har Ni några andra synpunkter att tillägga om revisionsberättelsens innehåll och utformning?

9. Om Ni vill ta del av resultatet av den färdiga uppsatsen via mail, får Ni lämna Er mailadress här:

Tack för Er medverkan!

Chi-två värden och Fisher's värden

Värden över de frågor vi hade möjlighet att testa.

Medlemmar

Fråga 2. Är revisionsberättelsen begriplig?			
	Ja	Nej	Totalt
Tosteberga	12	2	14
Malmö	16	1	17
Totalt:	28	3	31
Chi-två värde:	0,62025		

Medlemmar

Fråga 3. Är revisionsberättelsen informativ?				
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tosteberga	9	3	2	14
Malmö	9	7	0	16
Totalt:	18	10	2	30
Chi-två värde:	3,48214			

Medlemmar

Fråga 4. Ger revisionsberättelsen en rättvisande bild?				
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tosteberga	7	2	6	15
Malmö	9	4	4	17
Totalt:	7	2	6	15
Chi-två värde:	2,62185			

Medlemmar

Fråga 5. Skall alla utgå ifrån samma mall?				
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tosteberga	6	9	9	24
Malmö	6	8	8	22
Totalt:	12	17	17	46
Chi-två värde:	0,03075			

Medlemmar

Fråga 6. Behöver revisionsberättelsen förändras?				
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tosteberga	5	6	14	25
Malmö	8	5	8	21
Totalt:	13	11	22	46
Chi-två värde:	2,087539			

Styrelsen

Fråga 2. Är revisionsberättelsen begriplig?			
	Ja	Nej	Totalt
Tosteberga	10	0	10
Malmö	6	0	6
Totalt:	10	0	10
Chi-två värde:			1

Sponsorer

Fråga 2. Är revisionsberättelsen begriplig?			
	Ja	Nej	Totalt
Tosteberga	11	3	14
Malmö	10	3	13
Totalt:	21	6	27
Fisher's värde	99%	3	

Sponsorer

Fråga 5. Skall alla utgå ifrån samma mall?				
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tosteberga	5	9	4	18
Malmö	7	3	5	15
Totalt:	12	12	9	33
Chi-två värde:				3,19815

Sponsorer

Fråga 6. Behöver revisionsberättelsen förändras?				
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tosteberga	4	8	5	17
Malmö	3	5	5	13
Totalt:	4	8	5	17
Chi-två värde:				0,30730